

XI. Köyhäinhoitolautakunta.

Köyhäinhoitolautakunnan kertomus Helsingin kaupungin köyhäinhoidon hallinnosta vuonna 1931¹⁾ oli seuraavansisältöinen:

Yleiskatsaus köyhäinhoito-oloihin ja köyhäinhoitolautakunnan toimintaan vuonna 1931. Kotimaisen pulan oireet alkoivat tuntua maassamme jo lopulla vuotta 1928 ja kehittyivät valtion ja kuntien kiinteämmän huomion esineiksi vuonna 1929. Vuonna 1930, jolloin kotimaiset pulan aiheet ja syyt jo olisivat olleet suurin piirtein voitettavissa, kohtasivat maatamme maailmansodan päiviltä juurensa juontavan yleismaailmallisen pulan mainingit, kohoten kertomusvuonna 1931 siksi teräviksi, että vaikutukset eivät voineet olla tuntu-matta kunnallisen köyhäinhoidonkaan alalla. — Köyhäinhoitolautakunta oli jo lopulla vuotta 1930 tullut tästä asiain-tilasta tietoiseksi ja lausunut 1931 vuoden talousarviotaan laatiessaan sen yleisperusteluina, että lautakunta oli suoranaisiin avustuksiin varannut ainoastaan 10 miljoonaa markkaa sillä nimenomaisella edellytyksellä, että kaupunkikunta tulisi toimintavuonna tarjoamaan työttömille entistä suuremmassa määrässä suoraan-avustusten asemasta työtä. Kun kaupunkikunnan taloudenhoito, lainamahdollisuuksien supistuessa miltei olemattomiin, oli kuitenkin tehnyt kaupungille mahdottomaksi työmäärärahojen sisällyttämisen talousarvioon niin tuntuvin, että niitten avulla olisi voitu vaikuttaa työmarkkinatilanteeseen merkittävämmiin, oli tästä luonnollisena seurauksena, että pula-ajan aiheuttama suurtyöttömyys kaatoi sarjoittain hätääntyneitä köyhäinhoidon hartioille, lisäten avustettavien lukumäärää miltei peloittavan nopeasti. Niinpä mainittakoon, että kun sellaisten avustuksensaajain lukumäärä, jotka olivat saaneet avustusta yli 500 markan arvosta, vuonna 1929 oli vain 9,831, nousi se jo vuonna 1930 12,277:ään ja vuonna 1931 17,009:ään. Tämä lisäys lienee ilman muuta omansa osoittamaan, miten valtavasti taloudellinen lama-aika ja sen seurainen suurtyöttömyys olivat heikentäneet vähävaraisen väestön toimeentulomahdollisuuksia. Köyhäinhoidon puoleen käännettiin avunpyynnöillä vuonna 1929 12,850 tapauksessa, seuraavana vuonna 17,414 tapauksessa, mutta kertomusvuonna jo 24,167 tapauksessa. Vastaavasti ovat myöskin köyhäinhoitoviraston työt kasvaneet. Niinpä on merkittävä, että kun vuonna 1929 köyhäinhoitoviraston avustuskanslioiden käsittelemien asioiden lukumäärä oli vain 117,917, vastaava numero vuonna 1930 nousi 175,285:een ja vuonna 1931 253,393:een. Vielä huomautettakoon, että kun kodissakävijät vuonna 1929 joutuivat suorittamaan yhteensä 24,827 kotikäyntiä, näiden käyntien luku seuraavana vuonna nousi 31,125:een mutta vuonna 1931 jo 54,536:teen. Rinnan tämän kanssa lisääntyivät myöskin diakonissojen suoritettavat tehtävät. Heidän kotikäyntiensä lukumäärä nousi äskenmainittuina vuosina 17,832:een, 20,049:ään ja 31,163:een.

On hyvin ymmärrettävää, että köyhäinhoitolautakunta, joka ei ollut

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1932.

arvannut varautua selviytymään näin tavattomista suurtyöttömyyden seurauksista, joutui tehtäviensä huollossa aläisineen virkailijoiheen suorittamaan harvinaisen raskaan päivätyön. Kaupunki oli kiireellisesti jaettava helmi-kuun alusta lukien entisen 18 valvontapiirin asemasta 21:een; II avustuskanslia oli jaettava kahtia ja saatava nopeasti toimeen yksi avustuskanslia lisää, kun avunhakijoiden jonot kasvoivat niin pitkiksi, että vastaanotot, jotka alkoivat klo 9 aamulla, pyrkivät kestämaan aina myöhäiseen iltaan saakka; jaostojen kokouksia oli ryhdyttävä pitämään entistä tiheämmin ja työtupien toimintaa esitettävä laajennettavaksi moninkertaiseksi entisestään.

Kertomusvuotta varten valmistettu talousarvio ei tällaisissa oloissa luonnollisestikaan voinut pitää paikkaansa. Menot, jotka olivat arvioidut yhteensä 35,401,876 markaksi, ylittyivät monen momentin kohdalla jo ennenkuin oli kulunut puolikaan vuotta ja nousivat aavistamattoman korkeaan summaan. Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen olikin kertomusvuoden kuluessa myönnettävä lisämäärärahoja yhteensä 15,736,088: 16 markkaa.

Parhaimmista ponnistuksista huolimatta ei edelläkerrotunlaista menojen nousua voitu välttää, vaikka apuerien tariffia vuokraan, ruokaan ja vaate-tukseen nähden kaikin käytettävissä olevin keinoin pyrittiin alentamaan niin pitkälle kuin köyhäinhuitolaki ja inhimillisyyden tunto suinkin sallivat ja vaikka lautakunnan alaiset virkailijat ponnistelivatkin äärimmäisen tiukasti tilanteen voittamiseksi, tekemällä korvauksetonta ylityötä miltei joka päivä myöhäiseen iltaan, jopa yöhönkin saakka.

Rinnan avustustapausten nousun kanssa menot lisääntyivät luonnollisesti myöskin laajenevien hallintokustannusten muodossa, joskaan ei likimainkaan samassa suhteessa. Kanslia- ja kenttävirkailijoita oli lisättävä ja pätevän työvoiman saanti tuotti erittäin suuria vaikeuksia, kun toistaiseksi ei ollut olemassa mitään varsinaista oppikurssia näihin tehtäviin pyrkiviä varten.

Vuoden kuluessa kävikin yhä ilmeisemmäksi, että tällaiset opintokurssit ovat ennen pitkää aikaansaavat. Niinikään havaittiin välttämättömäksi, että köyhäinhuitolakiin on aikaansaettava muutoksia, varsinkin niiden pykälien kohdalla, jotka säättävät köyhäinhoidon hallinnasta ja vieraspaikkakuntalaisten kotikuntiin lähettämisestä sekä velan korvauksesta työn muodossa; sosiaaliministeriön pyynnöstä lautakunnan toimitusjohtaja valmistiikin yksissä neuvoin ministeriön huoltoasiainosaston päällikön kanssa valtioneuvostolle asiassa ehdotuksen, joka sittemmin tarkistettiin lainvalmistelukunnassa ja odottaa toteutukseen esityksen antoa eduskunnalle.

Syyskuukausien kuluessa kärjistyi tilanne köyhäinhoidon alalla niin vakavaksi, että lautakunnan oli köyhäinhuitolain 39 §:n säännöksen mukaisesti useampaan otteeseen esitettävä kaupunginhallitukselle toimenpiteitä työttömyyden vuoksi ilman omaa syytään hädänalaiseen asemaan joutuneiden pelastamiseksi. Näiden esitysten johdosta kaupunginhallitus teki esityksen valtuustolle m. m. vapaa-aterioiden jakamisesta työttömille joulukuusta alkaen ja myönsikin valtuusto sitä varten määrarahat. Tämä toimenpide oli omansa keventämään köyhäinhoidon työtaakkaa, mutta sitä, samoin kuin jo kevättalvella myönnetyn miljoonan markan jakoa työttömyysavustuksina ilman korvausta, voidaan puolustaa ainoastaan äärimmäisenä finanssipulan sanelemana hätäkeinona, joka terveiden sosialipoliittisten periaatteiden valossa ei kestä ankarampaa arvostelua, koska se on omansa riisumaan nautti-joiltaan itse-elatustarmon ja syvemmän siveellisen kunniantunnon. Väärinkäytösten torjumiseksi ryhdyttiin vuoden lopulla myöskin vapaan avustustoiminnan keskittämistoimenpiteisiin kaupungin apurahoilla ja perustettiin

lautakunnan toimitusjohtajan valvonnan alainen avustustoiminnan keskityskanslia työskentelemään toiselta puolen vapaiden järjestöjen yhdyssiteenä ja toiselta välitystoimistona vapaiden järjestöjen ja köyhäinhoidon rekisteritoimiston välillä.

Toimintavuoden alkupuolella kärsi köyhäinhuoltolautakunta ja sen rinnalla kaupungin koko köyhäinhoito raskaan tappion. Kuolema tempasi tammikuun 7 p:nä, inhimillisesti katsoen ennenaikaisesti, manan majoille köyhäinhoitoviraston kokeneen, alallansa hyvin ansioituneen ja tehtävissään erinomaisesta uhrautuvaisuudesta tunnetun päällikön, H. Myhrbergin, joka, palveltuaan sitä ennen vuodesta 1907 alkaen eri vироissa köyhäinhoitovirastossa, yhtäjaksoisesti oli hoitanut lautakunnan toimitusjohtajan raskasta virkaa toukokuun 18 p:stä 1918 eli siis lähes 13 vuotta ja tänä aikana suorittanut päivätyön, jolla pääkaupungin köyhäinhoidon kehityshistoriassa tulee olemaan pysyväinen merkityksensä. Myhrberg-vainajassa oli lautakunta oppinut tuntemaan oikeamielisen, periaatteilleen uskollisen ja tunnollisen virkamiehen, jonka ennenaikaiseen poismenoon osaltaan varmaankin vaikutti hänen itseään säästämätön, uhrautuva uurastuksensa kärsivien kanssaihmisensä hyväksi. Hänen muistonsa säilyy lautakunnan kiitollisessa mielessä.

Toisenkin hartaan työntekijän riisti ennenaikainen kuolema kertomusvuonna pääkaupungin köyhäinhoidolta. Maaliskuun 31 p:nä kuoli kodissakävijäin valvoja, neiti M. Molander, joka oli astunut toimeensa tammikuun 1 p:nä 1929. Neiti Molanderin työ pääkaupungin köyhäinhoidon hyväksi on ansainnut lautakunnan parhaan kiitoksen, sillä hänkin kuului niihin henkilöihin, jotka asettavat elämäntehtäväkseen velvollisuuksien tunnollisen ja kunnollisen täyttämisen ja omistavat kaiken aikansa uhrautuvalle toiminnalle.

Köyhäinhuoltolautakunnan toimitusjohtajaksi valitsi kaupunginvaltuusto kokouksessaan maaliskuun 18 p:nä ent. maaherran B. G. W. Sarlinin, jonka lautakunta oli yksimielisesti asettanut ensimmäiselle ehdokassijalle, ja joka astui virkaansa seuranneen huhtikuun 1 p:nä.

On vielä mainittava, että sittenkun köyhäinhuoltolautakunnan monivuotinen ja pääkaupungin köyhäinhoidon alalla hyvin ansioitunut puheenjohtaja, ensimmäinen palomestari, kapteeni W. Bergström, oli tullut valituksi kaupungin palopäälliköksi ja tämän ylennyksensä johdosta joutunut viranhaltijaksi, joka oli tilivelvollinen kaupunkikunnalle, ja kapteeni Bergström tästä ilmoittanut kaupunginvaltuustolle, pyytäen esteellisyytensä vuoksi vapautusta köyhäinhuoltolautakunnan puheenjohtajan luottamustehtävästä, kaupunginvaltuusto vapautti hänet lautakunnan puheenjohtajan toimesta ja jäsenyydestä kokouksessaan elokuun 26 p:nä ja valitsi hänen seuraajakseen lautakunnan puheenjohtajaksi lautakunnan jäsenen, insinööri F. Kreanderin sekä ilmoitti, että vakinaiseksi jäseneksi siirtyy varajäsen, rouva I. Grönstrand. Lautakunta katsoo mieluisaksi velvollisuudekseen tähän kertomukseensa merkitä parhaimmat kiitoksensa kapteeni Bergströmille siitä uhrautuvaisuudesta ja tunnollisuudesta, jolla hän oli hoitanut lautakunnan puheenjohtajan raskasta tehtävää monet vuodet hänelle ominaisella tasapuolisuudella, tyyneydellä ja asiantuntemuksella kaupunkikunnan ja sen puutteenalaisten yhteiseksi hyväksi.

Köyhäinhuoltolautakunnassa oli vuonna 1931 18 jäsentä ja 18 varajäsentä. Valvontansa alaisten piirien mukaan ryhmitettyinä jakautuivat nämä seuraavasti:

Piiri.	Jäsen, piirin johtaja.	Varajäsen.
I.	Eversti O. E. Ehrström.	Pastori Th. af Björkstén.
II.	Kansakoulunopettajat O. Oinola.	Opettajat I. Grönberg.
III.	Puuseppä K. Hiltunen.	Asiamies R. Paasio.
IV.	Prokuristi C. F. Fagerholm.	Kaupunginkätilö H. Edelmänn.
V.	Kouluhoitajat L. Hagan.	Lääketieteen- ja kirurgiantohtori A. Ruotsalainen.
VI.	Rouva E. Huttunen.	Konttoristi E. Jokinen.
VII.	Filosofiantohtori J. M. af Forselles.	Opettajat E. Heikel.
VIII.	Ylijohtaja A. P. Arvelo.	Lääketieteenlensensiaatti A. Wartio- vaara.
IX.	Malliveistäjä T. J. Kuukkainen.	Asiamies V. Ahde.
X.	Ensimmäinen palomestari W. Bergström.	Rouva I. Grönstrand.
XI.	Varatuomari A. Venäläinen.	Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Alho.
XII.	Varastotyömies S. Laine.	Rouva L. Ahmala.
XIII.	Insinööri F. Kreander.	Aluelääkäri L. Wetterstrand.
XIV.	Jumaluusopintohtori B. H. Päivänsalo.	Pastori P. Mustala.
XV.	Toimittaja A. E. Leino.	Eristäjä K. Saarnijärvi.
XVI.	Filosofianmaisteri H. Allenius.	Tullipäällysmies A. Forsström.
XVII.	Varatuomari A. Venäläinen.	Lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Alho.
XVIII.	Rouva S. Savenius.	Lautatarhityömies J. Väätäinen.
XIX.	Filosofiantohtori J. M. af Forselles.	Opettajat E. Heikel.
XX.	Rouva E. Huttunen.	Konttoristi E. Jokinen.
XXI.	Pianoteknikko J. Virtanen.	Seppä A. Mäki.

Köyhäinhuoltolautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuoden alusta elokuun 26 p:nä saakka jäsen Bergström sekä sen jälkeen jäsen Kreander¹⁾; varapuheenjohtajana toimi koko kertomusvuoden ajan jäsen Virtanen.

Tarkastuspiirit olivat helmikuun p:nä asti samat kuin edellisenä vuonna; mainitusta päivästä alkaen käsittivät ne seuraavat osat kaupunkia: 1:n tarkastuspiiri I ja VIII kaupunginosat; 2:n tarkastuspiiri IX kaupunginosan sekä osan II, III ja VII kaupunginosista, läntisenä rajana Mikon-, Korkeavuoren-, Kapteenin-, Tehtaan- ja Huvilakadut; 3:s tarkastuspiiri VI kaupunginosasta Kankurinkadun itäpuolella olevan alueen sekä VII kaupunginosasta Korkeavuoren- ja Kapteeninkatujen länsipuolisen alueen; 4:s tarkastuspiiri ne alueet VI ja VII kaupunginosista, joiden rajoina ovat Merimiehen-, Kankurin-, Tehtaan- ja Huvilakadut; 5:s tarkastuspiiri V kaupungin-

¹⁾ Kaupunginvaltuuston kokouksessa elokuun 26 p:nä jäsen Bergström, ilmoitettuaan tullessaan esteelliseksi sen johdosta, että hänet oli valittu kaupungin palo-päälliköksi, sai vapautuksen puheenaolevasta luottamustoimesta, ja valitsi kaupunginvaltuusto hänen tilalleen lautakunnan puheenjohtajaksi jäsen Kreanderin.

osan sekä III kaupunginosasta Korkeavuoren-, P. Robertin-, I. Robertin-, Annan-, Rata-, Fredrikin- ja Merimiehenkatujen sekä Bulevardin rajoittaman alueen; 6:s tarkastuspiiri IV kaupunginosan, rajoina Bulevardi, Työmiehen-, Lastenkodin- ja Ruoholahdenkadut, Malminrinne, Kampin- ja Simonkadut sekä rautatiealueen ja II kaupunginosasta Mikonkadun läntisen puolen; 7:s tarkastuspiiri alueen XI kaupunginosasta, rajoina Helsinginkatu, Kolmas linja, Castréninkatu, Neljäs linja, Suonionkatu, Kolmas linja, Siltasaarenkatu, Eläintarhanlahti ja Töölön lahti; 8:s tarkastuspiiri Josafatin- ja Kirstinkatujen sekä Vaasanrinteen, Kallion urheilukentän, Kaarlen- ja Agri-colankatujen, Papinkujan, Neljännen linjan, Castréninkadun ja Kolmannen linjan rajoittaman alueen XI kaupunginosasta; 9:s tarkastuspiiri sen alueen XI kaupunginosasta, jonka rajoina ovat Siltasaarenkatu, Kolmas linja, Suonionkatu, Papinkuja, Viides linja ja Hämeentie; 10:s tarkastuspiiri osan XII kaupunginosasta, rajoina Franzénin- ja Kaarlenkadut, urheilukenttä, Sturen-, Pääskylän-, Kustaan-, Helsingin- ja Fleminginkadut; 11:s tarkastuspiiri XII kaupunginosasta rautatielinjan, Tammisaaren-, Inkoon-, Teollisuus- ja Sturenkatujen, Kallion urheilukentän, Vaasanrinteen, Kirstin-, Josafatin- ja Helsinginkatujen rajoittaman alueen; 12:s tarkastuspiiri X kaupunginosan, rajoina Säästöpankinranta, Hämeentie, Sakarin- ja Pengerkadut, Vaasanpuistikko ja Vilhovuorenkatu; 13:s tarkastuspiiri Teollisuus- ja Sturenkatujen, Kangasalan tien ja Hämeentien välisen alueen; 14:s tarkastuspiiri Käpylän sekä edelleen alueen, jonka itäisenä rajana ovat Kangasalan tie ja Sturenkatu ja lounaisena rajana Teollisuuskatu; 15:s tarkastuspiiri kunnalliset työväenasunnnot, läntisenä rajana Kangasalan tie, eteläisenä Anjalantie ja itäisenä Sammatintie sekä Toukolan ja Vanhankaupungin; 16:s tarkastuspiiri XIII kaupunginosan sekä alueen, jonka eteläisenä rajana ovat Lastenkodin- ja Ruoholahdenkadut, Malminrinne ja Simonkatu; 17:s tarkastuspiiri XIV ja XV kaupunginosat sekä Meilahden, Tilkan ja Ruskeasuon, Uudenpellon ja Reijolan; 18:s tarkastuspiiri Pasilan sekä alueen XII kaupunginosasta, eteläisenä rajana Inkoon- ja Tammisaarenkadut; 19:s tarkastuspiiri Hermannin ja Vallilan Hämeen-, Kangasalan-, Anjalan- ja Sammatinteiden itäpuolella; 20:s tarkastuspiiri alueen, jota lounaassa rajoittavat Viides linja, Kaarlen-, Franzénin- ja Fleminginkadut, pohjoisessa Helsinginkatu, idässä Penger- ja Sakarinkadut ja kaakossa Hämeentie; sekä 21:s tarkastuspiiri alueen, jonka pohjoisena rajana on Pääskylänkatu, läntisenä Kustaankatu ja eteläisenä Helsingin- ja Vilhovuorenkadut.

Köyhäinhuoltolautakunnan jaostot. Ohjesäännön mukaista asioiden käsittelyä varten köyhäinhuoltolautakunta jakautui kertomusvuonna 8 jaostoon, joiden kokoonpano oli seuraava: ensimmäiseen jaostoon, joka käsitteli köyhäinhoidon laitoksiin ottamista koskevia sekä vakinaista asuntoa vailla olevien anomuksia ja joka samalla toimi kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokuntana, kuuluivat jäsenet: Allenius, Ehrström, Leino, Oinola ja Virtanen, herra Ehrström puheenjohtajana ja herra Virtanen varapuheenjohtajana; toiseen jaostoon, joka käsitteli ulkokunta- eli n. k. B-tapaukset sekä köyhäinhoidon huostaan joutuvien omaisuuksien haltuunottoa koskevat asiat, kuuluivat jäsenet Allenius, Arvelo ja Leino, puheenjohtajana herra Arvelo ja varapuheenjohtajana herra Leino; kolmanteen jaostoon kuuluivat I, II ja III tarkastuspiirin johtajat, opettajatar Oinola puheenjohtajana ja herra Ehrström varapuheenjohtajana; neljänteen jaostoon kuuluivat IV, V ja VI tarkastuspiirin johtajat, kouluhoitajatar Hagan puheenjohtajana ja rouva Huttunen varapuheenjohtajana; viidenteen jaostoon kuuluivat VII, VIII, IX ja

XII tarkastuspiirin johtajat, filosofiantohtori af Forselles puheenjohtajana ja herra Kuukkanen varapuheenjohtajana; kuudenteen jaostoon kuuluivat X, XI XX ja XXI tarkastuspiirin johtajat, herra Virtanen puheenjohtajana ja herra Venäläinen varapuheenjohtajana; seitsemänteen jaostoon kuuluivat XIII, XIV, XV ja XIX tarkastuspiirin johtajat, herra Leino puheenjohtajana ja herra Kreander varapuheenjohtajana; ja kahdeksanteen jaostoon kuuluivat XVI, XVII ja XVIII tarkastuspiirin johtajat, herra Allenius puheenjohtajana ja herra Venäläinen varapuheenjohtajana.

Köyhäinhuoltolautakunnan työtupia hoiti edelleen erityinen johtokunta, johon kuuluivat jäsenet Fagerholm, Hagan ja Huttunen, rouva Huttunen puheenjohtajana ja herra Fagerholm varapuheenjohtajana.

Köyhäinhuoltolautakunnalle lahjoitettujen rahastojen korkovarojen jakamisesta teki lautakunnalle ehdotukset erikoinen säätiövaliokunta, johon kuuluivat jäsenet af Forselles, Leino ja Oinola; opettajatar Oinola puheenjohtajana.

Sittenkuin rikoslain 43 luvun 6 § oli muutettu m. m. siten, että laki 8 p:ltä toukokuuta 1931 ja täytäntöönpanoasetus 28 p:ltä samaa kuuta säätivät toimenpiteet juopuneina tavattujen henkilöiden huollosta eräissä tapauksissa köyhäinhuoltolautakunnan tehtäväksi, on tätä köyhäinhuoltolautakunnan tehtävää hoitanut jaosto, johon lautakunta kokouksessaan kesäkuun 1 p:nä valitsi jäseniksi insinööri Kreanderin, opettajatar Oinolan ja pianoteknikko Virtasen; puheenjohtajakseen valitsi jaosto herra Kreanderin ja varapuheenjohtajakseen herra Virtasen.

Senjälkeen kun kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan helmikuun 25 p:nä myöntänyt erikoisen määrärahan jaettavaksi tilapäisinä avustuksina kaupungin työttömille ja antanut tämän »työttömyysmiljoonan» jaon köyhäinhuoltolautakunnan tehtäväksi, käytti lautakunnan päätösvaltaa tässäkin asiassa varta vasten valittu jaosto, n. k. työttömyyskomitea, johon kuuluivat jäsenet Allenius, Hagan, Huttunen, Kreander ja Savenius, herra Kreander puheenjohtajana ja lautakunnan apulaisasiamies, varatuomari I. Arpiasihteerinä.

Kokoukset y. m. Köyhäinhuoltolautakunnalla kokonaisuudessaan oli vuoden varrella 12 varsinaista ja 4 ylimääräistä kokousta, ja käsiteltiin niissä yhteensä 499 asiaa, joista toimitusjohtaja oli valmistellut 496 ja asiamies 3.

Ensimmäinen jaosto kokoontui 25 kertaa, toinen jaosto 22 kertaa, kolmas jaosto 25 kertaa, neljäs jaosto 25 kertaa, viides jaosto 26 kertaa, kuudes jaosto 26 kertaa, seitsemäs jaosto 25 kertaa ja kahdeksas jaosto 23 kertaa. Näissä kokouksissa käsiteltiin yhteensä 41,359 asiaa, joista ensimmäisessä jaostossa 4,415, toisessa 1,188, kolmannessa 4,122, neljännessä 5,090, viidennessä 7,796, kuudennessa 7,822, seitsemännessä 6,814 ja kahdeksannessa 4,112.

Kunnalliskodin ja työlaitoksen johtokunta kokoontui 23 kertaa ja käsiteli yhteensä 422 asiaa, joista 21 koski 608 hoidokin pois pääsyä laitoksesta.

Köyhäinhuoltolautakunnan työtupien johtokunta kokoontui 25 kertaa ja käsiteli kokouksissaan yhteensä 124 asiaa.

Säätiövaliokunta kokoontui kertomusvuonna yhteensä 4 kertaa.

Työttömyyskomitealla oli yhteensä 23 kokousta, joissa käsiteltiin 2,709 asiaa; työttömyysavustusta myönnettiin kaiken kaikkiaan 1,982 tapauksessa.

Juopuneina pidätettyjen huoltojaosto kokoontui 24 kertaa ja käsiteli yhteensä 10,960 asiaa, minkä lisäksi jaosto vastaanotti 2,810 laadultaan selaista ilmoitusta poliisiviranomaisilta, jotka eivät jaoston mielestä aiheuttaneet lain juopuneiden huollosta toukokuun 8 p:ltä 1931 2 §:n säättämiä toimenpiteitä; jaoston käsittelemistä asioista päädyttiin 5,064 tapauksessa

kirjallisen ja 101 tapauksessa suullisen ohjauksen, neuvon tai varoituksen antamiseen.

Lautakunnan vuoden kuluessa käsittelemistä joko periaatteellista laatua olevista tai yleisempää mielenkiintoa herättävistä asioista mainittakoon seuraavat:

Lokakuulla vuonna 1930 siirrettiin Siltasaarenkadun talossa n:o 3 sijainnut avustuskanslia II Hämeentien taloon n:o 6. Vuoden 1931 alussa havaittiin kuitenkin, että avustuskanslia II alkoi pula-ajan ja työttömyyden johdosta paisua ylivoimaisen raskaasti hoidettavaksi, ja osoittautui sen huoneistokin aivan liian ahtaaksi. Kokouksessaan helmikuun 3 p:nä käsitteli lautakunta kysymystä mainitun avustuskanslian jakamisesta kahtia, ja päätettiin silloin tehdä kaupunginhallitukselle anomus, että uutta ylimääräistä avustuskansliaa varten saataisiin vuokrata huoneisto Yhteiskunnalliselle korkeakoululle kuuluvasta Franzéninkadun talosta n:o 13 ja perustaa siihen avustuskanslia, joka muodostuisi luvultaan V:ksi avustuskansliaksi, jota paitsi jo oli olemassa VI:nneksi avustuskansliaksi nimitetty kanslia Siltasaarenkadun 3:ssa, jota myöskin on kutsuttu laitospansliaksi, koska sen huollettaviksi on keskitetty m. m. kaikki laitoshoitotapaukset. V:nen ylimääräisen avustuskanslian perustamista varten kaupunginvaltuusto myönsikin kaupunginhallituksen esityksestä kokouksessaan helmikuun 25 p:nä 60,250 markan määrärahan, josta pitäen tämä ylimääräinen avustuskanslia on ollut toiminnassa. Että jakaminen oli tositarpeen vaatima, käy ilmeiseksi, kun ottaa huomioon, että V:stä avustuskansliasta kehittyi ennen kertomusvuoden loppua jälleen viraston suurin avustuskanslia.

Kirjeessä tammikuun 8 p:ltä kääntyi köyhäinhuoltolautakunta kaupunginvaltuuston puoleen anomuksella, että lautakunnan käytettäväksi myönnettäisiin määräraha lisätyövoimien palkkaamiseksi köyhäinhuoltovirastoon, koska sekä yleisellä- että astamiesosastolla työtaakka oli niin suuresti lisääntynyt, että oli osoittautunut mahdottomaksi talousarvioon otettujen määrärahojen puitteissa selviytyä tilanteesta ja koska kaupunki helmikuun 4 p:stä lukien oli päätetty jakaa entisen 18 piirin asemesta 21 piiriin. Kokouksessaan tammikuun 28 p:nä valtuusto myönsikin lautakunnan käytettäväksi 170,500 markkaa, jolla oli palkattava VI:nteen eli laitospansliaan ylimääräisiksi virkailijoiksi 1 apulaiskanslianhoitaja, 1 kanslisti; 3 kodissakävijää, 1 diakonissa ja 1 apulaisvahtimestari sekä keskuskanslian asiamiesosastolle 1 kirjanpitäjä ja 2 kanslistia.

Sittenkuin Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön asettama työttömyyskomitea oli kaupunginvaltuustolta anonut määrärahaa työttömyysavustusten jakamista varten ankaran pula-ajan johdosta yhä lukuisammiksi lisääntyneitten työttömien kesken, ja kaupunginhallitus pyytänyt anomuksesta köyhäinhuoltolautakunnalta lausuntoa, käsitteli lautakunta asian kokouksessaan helmikuun 2 p:nä ja antoi kaupunginhallitukselle pyydetyn lausuntonsa kirjeessä helmikuun 3 p:ltä, asettuen siinä sille kannalle, että, vaikka työttömyystilanne olikin erikoisen vakava ja suoranaisten avustusten jakaminen senvuoksi ilmeisesti tarpeellinen, lautakunta ei kuitenkaan katsonut voivansa puoltaa ammatillisen paikallisjärjestön työttömyyskomitean ehdottamaa jakomuotoa eikä jakotapaa koska köyhäinhuoltolain mukaan ainoastaan köyhäinhuoltolautakunta oli oikeutettu jakamaan suoranaisia avustuksia ja koska köyhäinhuoltolautakunnalla oli tällaisten avustusten jakamista ja valvontaa varten omat osastonsa ja toimielimensä. Sensijaan lautakunta kiinnitti kaupunginhallituksen huomiota siihen, että suoranaisten avustusten ase-

mesta olisi työttömille varattava riittävästi työtilaisuuksia ja kaupungin siinä mielessä järjestettävä entistä enemmän varatöitä, vieläpä sitäkin suuremmalla syyllä, kun työttömien lukumäärä yhä näytti lisääntyvän, ja lautakunnalle suoranaisia avustuksia varten varatut määrärahat sen johdosta ylittyvän. Kokouksessaan helmikuun 25 p:nä kaupunginvaltuusto päätti kuitenkin myöntää tarkoitusta varten 1,000,000 markan suuruisen määrärahan, mutta asettaa sen köyhäinhuoltolautakunnan käytettäväksi tilapäisten, luonnossa tai vuokra-apuna annettavien työttömyysavustusten jakamiseksi. Määrärahan jaosta, jakoperiaatteista ja jakotoiminnasta tehdään selkoa tuonnempana.

Pöytäkirjanotteella huhtikuun 16 p:ltä kaupunginhallitus palautti köyhäinhuoltolautakunnalle Helsingissä toimivien sokeain taloudellisten järjestöjen anomukset, joissa nämä olivat pyytäneet avustusta yleishyödyllisiä tarkoituksia varten varatuista määrärahoista, ehdotuksen laatimista varten siitä, miten sokeain taloudellisten yhdistysten avustaminen kunnan varoilla olisi järjestettävä tarkoituksenmukaisimmin. Lautakunta käsitteli asian kokouksessaan kesäkuun 1 p:nä ja antoi kaupunginhallitukselle ehdotuksensa ja lausuntonsa asiassa kirjeellä saman kesäkuun 2 p:ltä, tehden siinä perin pohjaisesti selkoa mainittujen yhdistysten toiminnasta ja toimintamahdollisuuksista ja osoittaen, että oli välttämätöntä niitten avustamisessa pyrkiä entistä suurempaan keskitykseen sokeain oman keskuselimen, Sokeain keskusliitto r. y:n välityksellä, niin että vältettäisiin tarpeettomia hallinto- ja myymäläkustannuksia ja saataisiin takeet siitä, etteivät samat sokeat eri yhdistysten välityksellä pääsisi nauttimaan samalla haavaa avustusta eri tahoilta, sekä että sokeitten työhuoneet tulisivat käytetyiksi järkiperaisella tavalla. Tämän periaatteellisen, laajan selvityksen pohjalla kaupunginhallitus vaati sittemmin Sokeain keskusliitolta lähemmän ohjelmallisen selonteon asiassa.

Sittenkuin kaupunginhallitus oli pyytänyt köyhäinhuoltolautakunnalta lausuntoa rakennuskonttorin laatimista piirustuksista kunnalliskodin ja työlaitoksen yhteyteen rakennettavaa saunarakennusta varten, lautakunta antoi hallitukselle lausuntonsa asiassa kirjeessä toukokuun 5 p:ltä, pitäen siinä piirustuksia tarkoituksenmukaisina ja lausuen sen toivomuksen, että saunarakennus, joka oli huutavan tarpeen vaatima, pikaisesti rakennettaisiin.

Kokouksessaan toukokuun 4 p:nä lautakunta päätti anoa kaupunginvaltuustolta, että lautakunnan alaisten viran- ja toimenhaltijain kesälomasisaisten palkkaamista varten talousarviossa osotettujen 28,000 markan lisäksi myönnettäisiin 21,600 markan suuruinen määräraha, koska kesäkuukausina töiden säännöllinen suorittaminen muutoin saattoi joutua uhanalaiseksi. Kokouksessaan toukokuun 27 p:nä kaupunginvaltuusto myönsikin anotun määrärahan.

Toimitusjohtajan ehdotuksesta lautakunta päätti kokouksessaan toukokuun 4 p:nä anoa, että sosialiministeriö helmikuun 19 p:nä 1920 annetun valtioneuvoston päätöksen, joka sisältää lähemmät ohjeet ja määräykset luottokuljetuksesta valtion rautateillä, säätämässä järjestyksessä, myöntäisi Helsingin kaupungin köyhäinhuoltolautakunnalle oikeuden antaa vierailta paikkakunnilta kotoisin oleville työttömille kotikuntiinsa matkustamista varten luottokuljetuslippuja valtion lukuun toimintavuoden kuluessa yhteensä korkeintaan 50,000 markan nettomäärään asti. Valtioneuvosto hyväksyi anomuksen, mutta myönsi oikeuden luottokuljetuslippujen kirjoittamiseen ainoastaan 30,000 markan nettomäärään asti.

Sittenkuin toukokuun 8 p:nä 1931 oli annettu laki juopuneina tavattujen

henkilöiden huollosta eräissä tapauksissa, jonka lain mukaan köyhäinhuoltolautakunnan oli suoritettava siinä säädetty huoltotoimenpiteet, oikeudella kuitenkin lautakunnalle asettaa sitä varten erityinen jaosto, lautakunta päätti kokouksessaan kesäkuun 1 p:nä asettaa tällaisen jaoston ja valita siihen 3 varsinaista ja 2 varajäsentä, varsinaisista 2 miestä ja 1 nainen ja varajäsenistä toinen mies ja toinen nainen; ja kehoittaa jaostoa yksissä neuvoin toimitusjohtajan kanssa valmistamaan seikkaperäisen ehdotuksen kysymyksessä olevan huoltotyön käytännölliseksi järjestämiseksi sitävarten tarvittavine virkailijoineen. Kokouksessaan heinäkuun 6 p:nä lautakunta hyväksyi jaoston valmistaman ehdotuksen ja siihen liittyvät kaavakkeet toimintaohjeeksi jaostolle ja päätti pyytää kaupunginvaltuustolta tarkoitusta varten toimintavuonna käytettäväksi 29,641: 66 markan suuruisen määrärahan, joka sitten myönnettiin valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Sittenkuin kaupunginhallitus oli kiertokirjeellä n:o 173 kesäkuun 4 p:ltä kiinnittänyt m. m. köyhäinhuoltolautakunnan huomiota erinäisiin kaupunginvaltuuston toukokuun 27 p:nä hyväksymän ja heinäkuun 1 p:nä voimaantuneen uuden virkasäännön aiheuttamiin tärkeimpiin muutoksiin aikaisemmista säännöksistä ja antanut erinäisiä määräyksiä kiertokirjeestä lähemmin näkyviksi toimenpiteiksi m. m. työ-, toimitus- ja vastaanottoaikoihin, palvelusuosien hyväksilaskemiseen sekä ohje- ja johtosääntöjen sopusointuun saatamiseen nähdessä uuden virkasäännön kanssa, lautakunta käsitteli asian kokouksessaan heinäkuun 6 p:nä ja antoi alaisilleen viranomaisille asiassa tarpeellisiksi havaitut ohjeet ja määräykset; kokouksessa asetettiin erityinen komitea tarkistamaan köyhäinhoidon ohje- ja johtosäännöt sen seikan toteuttamiseksi, olivatko ne mahdollisesti joiltakin kohdin ristiriidassa uuden virkasäännön kanssa sekä, jos niin oli laita, valmistamaan tarpeelliset muutosehdotukset. Komitea ei kertomusvuonna saanut työtänsä loppuun.

Siihen nähden, että köyhäinhuoltolautakunnan alaisiin työtupiin voitiin ottaa vain sellaisia puutteellaisia avustettavia, jotka ikänsä tai ruumiin- tai sielunvoimiensa puolesta olivat normaaliaikaanakin katsottavat kykenemättömiksi vapailla työmarkkinoilla hankkimaan itselleen ja perheilleen riittävän elatuksen, lautakunta päätti, kokouksessaan syyskuun 7 p:nä, huomioonottaen, että työtupiin yhä enemmän pyrki aivan nuorta, hädänalaista ainesta, joka oli vaarassa joutilaisuuden vuoksi joutua turmioon ja jonka suoranainen avustaminen ilman työvastinetta oli sosialipoliittisesti tuomittavaa, kiinnittää kaupunginhallituksen huomiota asiaan ja köyhäinhuoltolain 39 §:n nojalla esittää, että työtilaisuuksia ryhdyttäisiin varaamaan entistä runsaammin kaupungin hädänalaisille työttömille; ja alistettiin kaupunginhallitukselle syyskuun 14 p:nä lähetetyssä kirjelmässä harkittavaksi, eikö olisi mahdollista perustaa esim. Suvilahden kasarmien nuorille miehille samantyyppistä ja samojen periaatteiden mukaan toimivaa työtupaa kuin siellä oleva erillinen naisten työtupa, ja ottaa sinne työntekijät lautakunnan suosituksesta. Tämä esitys ynnä eräät toiset samaa tarkoittaneet lautakunnan kaupunginhallitukselle tekemät esitykset, vaikka pyydettyä miesten työtupaa ei järjestettykään, lienevät osaltaan myötävaikuttaneet siihen, että kaupunginhallitus vuoden lopulla asetti komitean laatimaan ehdotuksen nuorukaisien ja miesten ammattikurssien järjestämisestä ammattienedistämislaitoksen ja työväenopiston yhteyteen, joka toimenpide myöhemmin talvella toteutettiin.

Sittenkuin lautakunnan toimitusjohtaja oli saattanut lautakunnan tietoon, että köyhäinhuoltoviraston virkailijoiden ja varsinkin kodissakävijäin

tieto- ja taitomäärä kaipasi kehittämistä varsinkin sen jälkeen kuin köyhäinhuoltorasisituksen pulan johdosta yhä kasvaessa oli ollut pakko enenevin määrin ottaa arkaluontoisinkin tehtäviin lisää ylimääräistä työvoimaa, jolla ei ollut riittävää kokemusta alalla, lautakunta päätti kokouksessaan syyskuun 7 p:nä hyväksyä toimitusjohtajan ja asiamiehen valmistaman, asiantuntijain myötävaikutuksella kokoonpannun ehdotuksen opetuskurssien järjestämisestä Yhteiskunnallisen korkeakoulun yhteyteen kunnallisia köyhäinhuoltovirkailijoita varten, johon korkeakoulun johtokunta puolestaan oli suostunut, ja näiden kurssien avustamisesta kaupunkikunnan varoilla lukuvuonna 1931—32 kaupungin omien, kurseille määrättävien köyhäinhuoltovirkailijoiden osalta. Lautakunta lähetti kirjelmässä syyskuun 16 p:ltä kaupunginhallitukselle asiassa määräraha-anomuksen, ja oli tarkoitus, että ensimmäiset kurssit olisi pidetty suomenkielisinä. Kun kuitenkin erään järjestön taholta oli esitetty vaatimus, että kurssit samanaikaisesti toimeenpantaisiin kummallakin kotimaisella kielellä ja aloite siten opettajavoimiin y. m. nähden vaikeutui, ja kun senlisäksi työmäärä köyhäinhuoltovirastossa kasvamistaan kasvoi niin raskaaksi, ettei näyttänyt mahdolliselta velvoittaa kaupungin köyhäinhuoltovirkailijoita osallistumaan kurssiin, jäi aloite lepäämään toistaiseksi.

Kokouksessaan lokakuun 5 p:nä köyhäinhuoltolautakunta toimitusjohtajansa ehdotuksesta päätti, väärinkäyttöjen välttämiseksi ja sen epäkohdan poistamiseksi, joka oli aiheutunut siitä, etteivät kodissakävijät olleet neljännesvuosittain säännöllisesti toimittaneet avustettujen luona n. s. kontrollikäyntejä eivätkä esittäneet kontrollikirjaansa kodissakävijän valvojalle, ettei jaostojen enää tullut päättää avustuksia lainkaan »toistaiseksi» eikä yleensä-kään pidemmäksi kuin 3 kuukauden ajaksi, jolloin avustustapakukset automaattisesti joutuvat jaostojen käsiteltäviksi ainakin neljästi vuodessa ja kontrollikäynnit muodostuvat välttämättömiksi.

Kokouksessaan marraskuun 2 p:nä köyhäinhuoltolautakunta päätti toimitusjohtajan ehdotuksesta hyväksyä Hyvinkään kauppalan hallituksen kanssa tehtäväksi sopimuksen, jonka mukaan kauppa sitoutuu 16 markan vuorokautista korvausta vastaan hoitamaan kunnalliskodissaan seuraavan kalenterivuoden kuluessa noin 25 Helsingin kaupungissa kotipaikkaoikeutta nauttivaa laitoshoidon tarpeessa olevaa köyhäinhoidokkia, joille ei enää riittänyt tilaa kaupungin omassa kunnalliskodissa.

Helsingin kaupungin kiinteistötoimiston pyydettyä lokakuun 21 p:nä köyhäinhuoltolautakunnalta lausuntoa Suomen paperikauppiasliitto r. y:n keskushallituksen, Yleinen sanomalehtitoimisto r. y:n ja Suomen kirjakauppiasyhdistyksen r. y:n esityksistä muutosten aikaansaamiseksi sanomalehtien ja aikakauskirjojen myyntiin nähden kaupungin kaduilla, köyhäinhuoltolautakunta kirjeessä marraskuun 13 p:ltä antoi lausuntonsa asiassa ja asettui siinä sille kannalle, että myyntipaikat olivat edelleenkin varattavat maksuttomasti niille muutoin köyhäinhoitoon sortuville henkilöille, jotka näihinkin asti olivat tällaisella myynnillä elantonsa hankkineet.

Kunnalliskodin johtokunnan pyydettyä kirjeessä lokakuun 28 p:ltä köyhäinhuoltolautakunnan toimenpidettä siihen, että kunnalliskodin C-rakennuksen ullakkokerrokseen varattaisiin mieshoidokaspaikkain ankaran puutteen poistamiseksi lisä-hoidokassijoja n. 26 hoidokkaalle siten, että siellä olevissa huoneissa asuvat yohoitajattaret siirrettäisiin asumaan heitä varten vuokrattavaan huoneistoon, köyhäinhuoltolautakunta kokouksessaan marraskuun 2 p:nä päätti hyväksyä esityksen, ja anoa kaupunginhallitukselta tarpeelliset määrärahat, jotka myönnettiin.

Toimitusjohtajansa esityksestä ja sittenkuin asiaa oli valmistellut myöskin sitä varten asetettu erikoisvaliokunta, köyhäinhoitolautakunta päätti kokouksessaan marraskuun 2 p:nä hyväksyä uuden järjestelmän ja menettelytavan köyhäinhoitoa saavien henkilöiden kotipaikkaoikeuden selvittämiseksi kaupungin edun mukaisella tarkkuudella ja sellaisella joutuisuudella, ettei ollut syytä pelätä vanhentumisia, joutuen tämän päätöksen mukaan asianomaiset kodissakävijät ja lähinnä lautakunnan asiamies vastuuseen lain sekä ohje- ja johtosääntöjen mukaisten tehtävien suorittamisesta ajallaan. Päätöksen mukaan ei kotipaikkaoikeutta ollut enää ratkaistava poliisilaitoksen osoitetoimiston asuntoilmoitusten, vaan kulloinkin tilattavan henkikirjoittajan antaman todistuksen nojalla, minkä jälkeen asiamiehen oli leimasi-mella merkittävä asianomaisen henkilön henkilöasiakirjavihkoon hänen kotipaikkaoikeuskuntansa. Samalla päätettiin, että n. k. vanhojen tapausten revisionin jouduttamiseksi kotipaikkaoikeuteen nähden pyydetäisiin 18,000 markan lisämääräraha, joka sittemmin myönnettiin.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli talousarvion yhteydessä hyväksynyt lautakunnan esityksen, että saataisiin palkata vuodeksi 1932 köyhäinhoitovirastoon toinen apulaisjohtaja suorittamaan toimitusjohtajan sosialijohtajalle laatimassa promemoriassa lähemmin esitetyt toimitusjohtajalle ja apulaisjohtajalle kuuluvat, mutta näille ylivoimaisiksi kasvaneet virkatehtävät, lautakunta kokouksessaan joulukuun 30 p:nä valitsi ylimääräiseksi apulaisjohtajaksi VI:n eli laitoksanslian kanslianhoitajan, filosofianmaisteri S. Seppälän.

Mainittakoon vielä, että lautakunta on kärkehtynyt työttömyystilanteen johdosta ja välttääkseen aavistamattoman laajaksi paisuneen suoranaisen kotiavustuksen antoa ilman työvastiketta eri kokouksissaan tekemiensä päätösten mukaisesti anonut ja saanut huomattavia määrärahaeriä työtupa-toimintansa laajentamiseksi, niin että väliaikaisissa työtuissa ja jatkuvasti toiminnassa olleissa varsinaisissa työtuissa voitiin vaikeimpina kuukausina varata työtä noin 1,500 avustettavalle.

Paitsi yllämainittuja köyhäinhoitolautakunnan käsittelemiä asioita on syytä mainita, että toimitusjohtaja kaupungin sosialijohtajalle teki eräitä periaatteellista luonnetta olevia ja köyhäinhoidon tarkoituksenmukaisuuteen tähtääviä laajakantoisempia esityksiä, joilla on pyritty aikaansaamaan kevenystä köyhäinhoidon menoarviossa ja kaupungin menoissa. Tärkeimpänä sellaisista on syytä huomauttaa aloitteesta, jolla pyrittiin vaikuttamaan siihen suuntaan, että köyhäinhoidon tuotannolliset laitokset, s. o. työlaitos ja työtuvat pääsisivät valmistamaan kaupungin omaan kulutukseen sijoitettavia tavaroita, jota varten oli koottava tiedot kaupungin kulutuslaitosten tarpeista ja ryhdyttävä standardisoimaan tarvikkeet, niin että tuotannolliset laitokset voisivat valmistaa niitä varastoon. Niinikään mainittakoon, että toimitusjohtaja on köyhäinhoidon organisation kehittämiseksi ja kiteyttämiseksi tarkoituksenmukaisempiin muotoihin, virkailijoitten toimintatapojen yhdenmukaistuttamiseksi sekä erinäisten puutteellisuuksien ja epäkohtien korjaamiseksi, samoinkuin kaupungin edun mahdollisimman tarkaksi valvomiseksi antanut yhteensä 24 kiertokirjettä, joista muutamat ovat olleet hyvin-kin laajoja ja seikkaperäisiä. Tällaisista tulfoon esimerkkinä mainituksi 14-sivuinen kiertokirje lokakuun 14 p:ltä, joka sisälsi toimintaohjeita menettelytapojen yhdenmukaistuttamiseksi avuntarpeen tutkimisessa, avustuseristä päätettäessä ja apujen käytön tarkastuksessa sekä väärinkäyttöjen mahdollisimman tehokkaaksi torjumiseksi.

Virkailijat. Köyhäinhuoltolautakunnan virkailijain keskuudessa tapahuneista tärkeimmistä muutoksista mainittakoon seuraavat: Kanslia VI:n (laitoskanslian) kanslianhoitaja neiti H. Lindroos valittiin kodissakävijäin valvojaksi, mikä virka oli joutunut avoimeksi edellisen viranhaltijan, neiti Molanderin, kuoleman johdosta, ja hänen tilalleen kanslianhoitajaksi valittiin filosofianmaisteri S. Seppälä; maisteri Seppälä valittiin kuitenkin vuoden lopussa ylimääräiseksi apulaisjohtajaksi ja v. t. kanslianhoitajaksi määrättiin filosofianmaisteri P. Virtanen. Franzéninkadun varrelle avatun uuden ylimääräisen avustuskanslian, kanslia V:n kanslianhoitajaksi määrättiin apulaiskanslianhoitaja E. Mellberg ja tämän tilalle apulaiskanslianhoitajaksi avustava kassanhoitaja S. Savander. Avoimena olleeseen apulaiskanslianhoitajan toimeen valittiin kodissakävijä L. Winter, vakinaiseksi kodissakävijäksi ylimääräinen kodissakävijä I. Gröndahl, ylimääräiseksi apulaiskanslianhoitajaksi kirjuriapulainen I. Johansson, ylimääräisiksi kanslisteiksi kirjuriapulaiset O. Leino ja I. Fagerholm, ylimääräiseksi kirjanpitäjäksi ylimääräinen kodissakävijä H. Mikkonen-Vesala ja ylimääräisiksi kodissakävijöiksi rouvat R. Eklund, E. Sandholm, A. Stenbäck ja S. Stjernvall sekä herrat V. Blomberg ja E. Ylönen. Lisäksi on ylimääräisiksi virkailijoiksi palkattu tilapäistä työvoimaa osoitettujen määrärahojen puitteissa.

Kansliatyö. Yleinen osasto lähetti, vuoden varrella yhteensä 8,516 kirjelmää. Näistä oli puheenjohtaja allekirjoittanut ja asianomainen esittelijä varmentanut 377, toimitusjohtaja yksin 254 (sekä lisäksi 24 kiertokirjettä), apulaisjohtaja 471, rekisteritoimiston hoitaja 694 sekä avustuskanslioiden hoitajat yhteensä 6,720. Viimeksimainituista lähetti I kanslia 1,650, II kanslia 1,214, III kanslia 990, IV kanslia 869, V kanslia 726 ja laitoskanslia 1,271. Muilla paikkakunnilla asuvien köyhäinhuoltoanomukset nousivat yhteensä 889:ään. Kunnalliskotiin tai työlaitokseen pääsyä koskevia anomuksia tehtiin 474 ja hyväksyttiin niistä 463. Muita anomuksia köyhäinhoidon saamisesta tehtiin yhteensä 50,592. Näistä valmisteli avustuskanslia I 12,275, kanslia II 10,581, kanslia III 8,606, kanslia IV 6,125, kanslia V 7,839 ja laitoskanslia 5,166.

Fabianinkadun talossa n:o 8 sijaitsevan kanslia I:n toiminta-alue käsitti tarkastusalueet I—VI, Hämeentien talossa n:o 6 sijaitsevan kanslia II:n tarkastusalueet VII—IX ja XII, Anjalantien talossa n:o 1 sijaitsevan kanslia III:n tarkastusalueet XIII—XV ja XIX, Runeberginkadun talossa n:o 58 sijaitsevan kanslia IV:n tarkastusalueet XVI—XVIII ja Franzéninkadun talossa n:o 13 sijaitsevan kanslia V:n tarkastusalueet X, XI, XX ja XXI. Laitoskanslian toiminta kohdistui kaikkiin tarkastusalueisiin.

Avustuskansliat pidettiin avoimna yleisölle arkipäivisin klo 9—14, mutta avustuksenanojen suuren lisääntymisen vuoksi eivät työt kanslioissa suinkaan päättyneet vastaanottoajan kuluessa, vaan olivat virkailijat pakotetut varsinkin syyspuolella työskentelemään miltei säännöllisesti myöhään iltaan asti. Pelkästään asiakkaiden vastaanottaminenkin jatkui muutamissa kanslioissa useina viikon päivinä klo 17 ja 18:kin asti.

Näissä kanslioissa käsiteltyjen asioiden lukumäärä nousi kaikkiaan 253,393:een, joista kanslia I:ssä 49,789, kanslia II:ssa 56,629, kanslia III:ssa 49,363, kanslia IV:ssä 26,577, kanslia V:ssä 42,073 ja kanslia VI:ssa (laitoskansliassa) 28,962.

Kodissakävijät suorittivat vuoden kuluessa yhteensä 54,536 kotikäyntiä, jotka jakautuivat eri tarkastusalueiden välillä seuraavasti:

Alue.	Käyntejä.	Alue.	Käyntejä.	Alue.	Käyntejä.	Alue.	Käyntejä.
I	2,127	VII ..	3,303	XIII ..	2,336	XIX	2,096
II	2,148	VIII ..	2,403	XIV ..	2,443	XX	2,073
III	1,812	IX	2,927	XV ..	1,940	XXI	2,810
IV	1,954	X	2,722	XVI ..	2,648	Laitoskanslia	A 2,082 B 3,258
V	2,330	XI	2,037	XVII ..	2,127		
VI	2,459	XII ..	2,640	XVIII .	1,861		

Kodissakävijäin valvoja toimitti syyskuun 1 p:stä alkaen vuoden loppuun 506 kotikäyntiä avustuksensaajain luona, ja aiheuttivat käynnit erinäisissä tapauksissa muutosehdotuksia avustusmääriin. Käyntien lukumäärän supistumiseen edellisiin vuosiin nähden vaikutti ratkaisevasti se seikka, että aluksi oli toimi koko kevätajan täyttämättä edellisen toimenhaltijan, neiti Molanderin kuoleman jälkeen, ja sittemmin, toimen tultua toukokuussa täytetyksi, oli välttämätöntä kesäkuukausien aikana kesälomien kestäessä, käyttää valvojaa henkilöasiakirjojen tarkastamiseen.

Köyhäinhoidon 7 diakonisaa toimitti määrättyissä tapauksissa avustusten jaon ja antoi huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä tai sairaita taikka muita sellaisia henkilöitä, jotka syystä tai toisesta tarvitsivat erikoishuoltoa. Diakonisojen kotikäyntien luku nousi yhteensä 31,163:een.

Köyhäinhoitolautakunnan keskuskanslia kaikkine siihen kuuluvine osastoineen sijaitsi edelleen Siltasaarenkadun talossa n:o 3.

Rekisteritoimisto. Yksityishenkilöt, hyväntekeväisyysyhdistykset y. m. tekivät rekisteritoimistolle seuraavan määrän avunetsijöitä koskevia tiedusteluja:

Suomenkieliset kansakoulut	4,955
Työttömäin avustustoimikunta	2,115
Ruotsinkieliset kansakoulut	1,684
Työnvälitystoimisto	1,201
Lastensuojelulautakunta	925
Tuberkuloosihuoltotoimisto	125
Tasavallan presidentin siviilikanslia	122
Yksityishenkilöt	95
Yhteensä 11,222	

Tehtyjen kyselyjen lukumäärä jakaantui eri kuukausille seuraavasti:

Tammikuu	982	Toukokuu	698	Syyskuu	1,505
Helmikuu	859	Kesäkuu	62	Lokakuu	1,813
Maaliskuu	1,058	Heinäkuu	50	Marraskuu	1,501
Huhtikuu	1,759	Elokuu	40	Joulukuu	895

Aikaisemmin ovat sekä yksityiset että yhdistykset ja järjestöt tehneet rekisteritoimistolle siksi lukuisasti ilmoituksia puutteenalaisille antamastaan avustuksesta, että niistä on voitu antaa tarkempia numerotietojakin. Viime vuosien varrelta on todettava, että tällaiset ilmoitukset, joilla olisi oleellista merkitystä virallisen köyhäinhoidon työlle, ovat supistuneet verraten vähiin. Ainoastaan kansakoulut ja muutamat hyväntekeväisyysyhdistykset ovat edelleen ilmoituksia antaneet. On syytä pyrkiä uudelleen yleistämään ilmoitusmenettelyä ja velvoittaa, kuten on alkanut tapahtuakin, ainakin ne jär-

jestöt, seurat ja yhdistykset, jotka nauttivat kaupungin varoista avustusta, poikkeuksetta täyttämään ilmoitusvelvollisuutensa, jotta rekisteritoimiston kortit todella antaisivat luotettavan kuvan avustustoiminnan laadusta ja laajuudesta, ja entistä elävämpi yhteistyö lakimääräisen köyhäinhoidon ja yksityisen hyväntekeväisyyden kesken saataisiin aikaan. Näin voi kuitenkin tapahtua vasta sitten, kun rekisteritoimiston keskuskortisto on saatu uudistetuksi ajan vaatimuksia vastaavalle tasolle, mistä suunnitelmia parhaallaan on vireellä. Epäkohtien poistamiseksi pulatalvena 1931—32 on kuitenkin saatu aikaan, kuten edellä on viitattu, avustustoiminnan keskityskanslia, joka jo joulukuun ajan oli säännöllisessä vuorovaikutuksessa rekisteritoimiston kanssa.

Toimintavuoden kuluessa annettiin uusi avustuskortti yhteensä 6,045 henkilölle.

Rekisteröityjen henkilökorttien lukumäärä lisääntyi 9,858:lla ja oli vuoden viimeisenä päivänä 60,814. Henkilöasiakirjavihkojen luku vuorostaan lisääntyi 9,749:llä ja oli niiden koko lukumäärä vuoden lopussa 56,235.

Varoituksen saaneet henkilöt. Poliisin pyynnöstä varoitti toimitusjohtaja 92 miestä ja 10 naista kerjuusta sekä apulaisjohtaja 1,217 miestä ja 1,654 naista irtolaisuudesta. Viimeksimainitut varoitukset jakautuivat vuoden eri kuukausille seuraavasti:

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Tammikuu ..	45	149	194	Heinäkuu ..	62	130	192
Helmikuu ..	44	118	162	Elokuu	210	188	398
Maaliskuu ..	33	125	158	Syyskuu	192	162	354
Huhtikuu ..	23	173	196	Lokakuu ..	154	126	280
Toukokuu ..	65	106	171	Marraskuu ..	161	114	275
Kesäkuu	112	155	267	Joulukuu ..	116	108	224
				Yhteensä	1,217	1,654	2,871

Asiamiesosasto. Taulukosta I ilmenee asiamiesosaston kirjeenvaihdon laajuus. Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 26,524, josta korvausvaatimuksia koskevia oli 24,832.

Vieraille kunnille esitettiin korvausvaatimus 4,776 tapauksessa, joista 4,372 koski suoritusta köyhäinhuoltolautakunnan ja 404 lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Vuoden varrella saapui vuorostaan korvausvaatimuksia 1,778 tapauksessa, joista 1,550 koski annettua köyhäinavustusta. Köyhäinhoidosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, tehtiin 449 tapauksessa korvausvaatimus. Yksityisiltä elatusvelvollisilta taasen haettiin korvausta 13,902 tapauksessa, joista 11,914 oli köyhäinhuoltotapauksia 1,988 lastensuojelutapauksia. Edellisistä oli 5,101 ja jälkimmäisistä 315 uusia tapauksia.

Asiamiesosaston kaksi järjestysmiestä antoi yhteensä 8,430 yksityiselle elatusvelvolliselle kehoituksen korvata köyhäinhoito. Työlaitokseen lähetettiin 472 henkilöä työllään hyvittämään kuntaa saamastaan köyhäinavustuksesta ja kunnalliskotiin 11 henkilöä.

Avustuksensaajain lukumäärä ¹⁾, joka vuonna 1930 oli 12,277, nousi

¹⁾ Tähän ei sisälly 2,720 miestä ja 1,329 naista, jotka olivat saaneet yksinomaan raha-avustusta alle 500 markkaa, ei myöskään 686 miestä, 1,115 naista ja 448 lasta, jotka olivat saaneet ainoastaan lääkkeitä alle 500 markan arvosta.

vuonna 1931 yhteensä 17,009:ään. Köyhäinhoidon puoleen käännettiin 24,167 tapauksessa, ollen vastaava luku edellisenä vuonna 17,414. Kertomusvuonna oli avustuksensaajista 14,764 täysikasvuista ja 1,076 alaikäisiä, yhteensä 15,840 Helsingissä asuvia henkilöitä. Köyhäinhoidolle lahjoitettujen varojen koroilla avustettiin 280 henkilöä, ja 889 muilla paikkakunnilla asuvaa, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivaa henkilöä sai avustusta oleskelupaikkakunnan köyhäinhoitoviranomaisen tai paikallisen asiamiehen välityksellä. Alempana esiintyvät yksityiskohtaiset tiedot koskevat ainoastaan ensinmainittua avustuksensaajain ryhmää, mukaanluettuina kuitenkin 53 täysi-ikäistä henkilöä, jotka lautakunnan asiamiehen välityksellä saivat avustusta Helsingin ulkopuolella.

Täysi-ikäisten avustuksensaajain jakautuminen ikään ja sukupuoleen nähdén käy selville allaolevasta taulukosta:

Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
16—20 v.	242	277	519	60—70 v. . .	503	1,024	1,527
20—30 »	1,754	1,580	3,334	70—80 » ..	331	1,128	1,459
30—40 »	1,751	1,287	3,038	Tuntematon			
40—50 »	1,378	1,387	2,765	ikä	5	7	12
50—60 »	901	1,262	2,163	Yhteensä	6,865	7,952	14,817

Miehistä oli 87.8 % ja naisista 72.8 % 16—60 vuotiaita.

Ala-ikäisten avunsaajain jakautuminen iän ja sukupuolen mukaan käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	Ikä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yht.
—3 v.	135	85	220	12 v. tai ikä tun-			
3—7 »	181	155	336	tematon	68	71	139
7—12 »	197	184	381	Yhteensä	581	495	1,076

Kuten ylläolevista luvuista näkyy oli suuri osa lapsista eli 48.3 % 7 vuotiaita tai vanhempia, kun taas lapset alle 3 vuoden muodostivat ainoastaan 20.4 % kaikista alaikäisistä avustuksensaajista.

Tietoja täyskasvuisten avustuksensaajain siviilisäädystä annetaan seuraavassa yhdistelmässä:

Siviilisääty.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Naimattomia	2,948	3,352	6,300
Naimisissa olevia	3,459	1,200	4,659
Leskiä	344	2,302	2,646
Eronneita	114	541	655
Naimattomia äitejä	—	557	557
Yhteensä	6,865	7,952	14,817

2,551 täyskasvuista avustuksensaajaa ja 489 lasta oli Helsingissä syntyneitä. 10,919 16 vuotta vanhemmalla henkilöllä ja 821 lapsella oli kotipaikkaoikeus kaupungissa. Yllämainittua seikkaa valaisevat lähemmin seuraavat luvut:

Syntymäpaikka.	Avustuksensaajat.		Kotipaikka.	Avustuksensaajat.	
	Yli 16-vuotiaat.	Alle 16-vuotiaat.		Yli 16-vuotiaat.	Alle 16-vuotiaat.
Helsinki	2,551	489	Helsinki	10,919	821
Muu Suomen paikka-			Muu Suomen paikka-		
kunta	10,857	113	kunta	1,097	116
Ulkomaat	474	1	Selvittämätön.....	2,446	127
Ilmoittamaton paik-			N. k. valtiontapaus .	355	12
kakunta	935	473			
Yhteensä 14,817			1,076	Yhteensä 14,817	
				1,076	

Eri ikäryhmien jakautuminen täyskasvuisten avustuksensaajain syntymäpaikan mukaan näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Helsinki.	Muu Suomen paikka-kunta.	Ulko-maat.	Tuntematon syntymä-paikka.	Yhteensä.
16—30 vuotta	1,148	2,389	75	241	3,853
30—50 »	875	4,355	181	392	5,803
Yli 50 »	528	4,112	218	291	5,149
Tuntematon ikä	—	1	—	11	12
Yhteensä 2,551	10,857	474	935	14,817	

Kaikista 16—30 vuotiaista avustuksensaajista oli 29.8 % Helsingissä syntyneitä, kun taas 30—50 vuotiaitten ikäryhmän vastaava prosenttiluku oli 15.1 ja yli 50 vuotiaitten ikäryhmän ainoastaan 10.3.

Ammatin mukaan jakautuivat täyskasvuiset avustuksensaajat siten, että 7,370 henkilöä eli 49.7 % oli ammattikehitystä vailla olevia työläisiä, 3,328 henkilöä eli 22.5 % tehtaan- tai ammattityöläisiä, 1,392 eli 9.4 % henkilöllisiä palvelijoita, 1,771 eli 11.9 % erilaisten muiden ammattien harjoittajia ja 874 eli 5.9 % varsinaista ammattia vailla olevia henkilöitä sekä 82 eli 0.6 % henkilöä, joiden ammatti oli tuntematon. Sairaus, kivullosuus tai työkyvyttömyys oli syynä 50.7 %:n avustuksen tarpeeseen, ja vanhuus 8.2 %:n kaikista avustetuista henkilöistä, kun taas 2.4 % oli joutunut köyhäinhoidon rasitukseksi perheen lukuisuuden, 27.1 % työttömyyden, 2.9 % laiskuuden, haluttomuuden, juoppouden y. m. tähden, 3.8 % aviottoman lapsen elättämisen johdosta ja 4.9 % muista syistä. On kuitenkin otettava huomioon, että tilastossamme merkitään avuntarpeen syyksi sairaus tai kivullosuus sellaisissakin tapauksissa, joissa lääkarintodistus, mikä melkein aina avunhakijoilta vaaditaan, osoittaa avunhakijassa minkä tahansa sairaalloisuuden, vian tai heikkouden, vaikka hän vielä onkin joko täysin tai osittain työkykyinen esim. omaan ammattiinsa. Näin ollen olisi huomattavasti korkeampi työttömyysprosentti ehkä todellisuutta vastaavampi.

Avustettavista lapsista oli 887 eli 82.4 % avioliitossa ja 189 eli 17.6 % avioliiton ulkopuolella syntyneitä. Vanhempien ammatin mukaan he jakautuivat seuraavasti:

Isän ammatti.	Aviosyn- tyiset lapset.	Äidin ammatti.	Aviotto- mat lap- set.
Ammattikehitystä vailla olevia työläisiä	722	Ammattikehitystä vailla olevia työläisiä	142
Tehtaan- tai ammattityöläisiä ..	89	Palvelijattaria	19
Muita ammatinharjoittajia	56	Ammattityöläisiä	17
Ammattia vailla olevia henkilöitä	20	Muita ammatinharjoittajia	11
Yhteensä 887		Yhteensä 189	

703 tapauksessa elivät molemmat vanhemmat; 184 tapauksessa ainoastaan toinen; 189 tapauksessa oli äiti naimaton. 281 lasta eli 26.1 % oli avun tarpeessa perheen lukuisuuden, 354 lasta eli 32.9 % lapsen sairauden tai viallisuuden tähden sekä 441 lasta eli 41.0 % muusta tai tuntemattomasta syystä.

Köyhäinhoitolautakunnan toimesta vuonna 1931 hoidetuista, elätetyistä ja rahalla avustetuista oli:

Kunnalliskotiin ja työlaitokseen otettuja	2,032
Elänteelle annettuja	18
Päiväkodeissa ja kesäsiirtoloissa hoidettuja	736
Kotiinsa suoranaista avustusta saaneita ¹⁾ :	
kaupungissa asuvia	9,888
toisella paikkakunnalla asuvia	889
Lääkkeillä y. m. avustettuja ²⁾	4,106
Lahjoitettujen varojen koroilla avustettuja	280
Sairaaloissa y. m. laitoksissa kunnalliskodista erillään hoidettuja ³⁾	6,218
Yhteensä ⁴⁾ 24,167	

Kunnalliskoti ja työlaitos. Kunnalliskodissa ja työlaitoksessa hoidettiin vuonna 1931 1,953 täyskasvuista henkilöä. Edelliseltä vuodelta jäljellä olevia oli 1,203 henkilöä, vuoden varrella otettiin 750 ja poistettiin 737, vuoteen 1932 jäi siis jäljelle 1,216 henkilöä. Poistetuista:

Siirtyi vapaaseen elämään	482	Karkasi laitoksesta	32
Lähetettiin kotiseudulleen	11	Kuoli	146
Siirrettiin muihin laitoksiin	66	Yhteensä 737	

Vuoden lopulla jäljellä olevain hoidokkien jakautuminen ajan pituuden mukaan, minkä he ovat olleet kunnalliskotiin ja työlaitokseen otettuina, näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

¹⁾ Avunsaajain perheet (mies tai vaimo ja lapset) eivät ole mukaanluetut, ei myöskään 4,049 henkilöä, jotka olivat saaneet yksinomaan raha-avustusta alle 500 markkaa. — ²⁾ Tähän ei sisälly 1,801 henkilöä, jotka olivat saaneet lääkkeitä vähemmän kuin 500 markan arvosta. — ³⁾ Puutteelliset tiedot. — ⁴⁾ Koska sama henkilö vuoden varrella on voinut saada useanlaatuista avustusta, ei summa esitä avustettujen henkilöiden kokonaislukua, vaan niiden tapausten lukumäärää, joissa köyhäinhoidon apua on käytetty.

Vähemmän kuin vuoden	350	12—16 vuotta	56
1 vuoden	197	17—22 »	31
2 vuotta	102	23—26 »	7
3 »	86	28 »	1
4 »	77	43 »	1
5 »	60	46 »	1
6 »	82	47 »	1
7—11 »	163	48 »	1
Yhteensä 1,216			

Hoidokkien vaihtuminen eri kuukausina selviää allaolevista luvuista:

	Laitoksiin otettuja.	Eron- neita.		Laitoksiin otettuja.	Eron- neita.
Tammikuu	96	34	Heinäkuu	95	62
Helmikuu	54	48	Elokuu	71	80
Maaliskuu	59	66	Syyskuu	57	88
Huhtikuu	46	70	Lokakuu	64	59
Toukokuu	89	77	Marraskuu	33	34
Kesäkuu	54	50	Joulukuu	32	69
Yhteensä 750				737	

Hoidokkien luku eri kuukausina oli:

	Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keski- määrä.		Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keski- määrä.
Tammikuu	1,233	1,193	1,213	Heinäkuu	1,123	1,083	1,097
Helmikuu	1,237	1,196	1,227	Elokuu	1,158	1,099	1,135
Maaliskuu	1,228	1,202	1,215	Syyskuu	1,190	1,158	1,174
Huhtikuu	1,202	1,136	1,169	Lokakuu	1,212	1,172	1,198
Toukokuu	1,145	1,083	1,101	Marraskuu	1,222	1,186	1,206
Kesäkuu	1,103	1,078	1,093	Joulukuu	1,233	1,202	1,220
Koko vuonna				1,237	1,078	1,170	

Ikänsä mukaan jakautuivat täyskasvuiset hoidokit seuraavasti:

Ikä.	Kunnalliskoti. Miehiä. Naisia.		Työlaitos. Miehiä.	Yhteen- sä.
16—30 vuotta	42	57	122	221
30—50 »	94	129	371	594
50—70 »	224	238	213	675
70— »	145	355	6	506
Tuntematon ikä	—	2	—	2
Yhteensä				505 781 712 1,998

Syynä kunnalliskotiin ottamiseen oli useimmissa tapauksissa vanhuus tai sairaus, työlaitokseen ottamiseen työnmuotoinen velan korvaaminen tai työttömyys.

Hoidokkien siviilisäätily ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

Siviilisääty.	Kunnalliskoti.		Työlaitos.	Yhteen- sä.
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	
Naimattomia	254	387	354	995
Naimisissa olevia	142	63	264	469
Leskiä	93	266	62	421
Eronneita	16	25	32	73
Naimattomia äitejä	—	40	—	40
Yhteensä	505	781	712	1,998

Syntymäpaikan mukaan jakautuivat hoidokit seuraavasti:

Syntymäpaikka.	Kunnalliskoti.		Työlaitos.	Yhteen- sä.
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	
Helsinki	78	114	181	373
Muu paikkakunta	427	667	531	1,625
Yhteensä	505	781	712	1,998

Kunnalliskodissa hoidettiin vuoden varrella 34 lasta, joista 20 poikaa ja 14 tyttöä, kaikki alle 2 vuotta. Äidit olivat naimattomia.

Hoitopäiviä oli vuoden varrella 426,129 ja jakautuivat ne seuraavasti:

	Kunnallis- koti.	Kaikkiaan. Työ- laitos.	Yhteensä.	Keskimäärin hoidokkia kohti.		
				Kunnallis- koti.	Työ- laitos.	Yhteen- sä.
Miehiä	119,876	95,090	214,966	237	134	177
Naisia	207,007	—	207,007	265	—	265
Lapsia	4,156	—	4,156	122	—	122
Yhteensä	331,039	95,090	426,129	251	134	210

Täysikäisten hoidokkien hoitopäivien jakautuminen eri ikäryhmien kesken näkyä seuraavasta yhdistelmästä:

Ikäryhmä.	Miehiä.	Kaikkiaan. Naisia.	Yhteensä.	Keskimäärin hoidokkia kohti.		
				Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Alle 30 v.	15,299	9,123	24,422	93	160	111
30—50 »	58,103	30,711	88,814	125	238	150
50—70 »	96,622	68,526	165,148	221	288	245
70— »	44,942	98,114	143,056	298	276	283
Tuntematon ikä	—	533	533	—	267	267
Yhteensä	214,966	207,007	421,973	177	265	211

Hoitopäivien luku keskimäärin hoidokkia kohti kohosi siis hoidokkien iän mukana ja oli yleensä suurempi naisille kuin miehille.

Kunnalliskodin ja työlaitoksen menot ja tulot olivat:

Menot, Smk.		Tulot, Smk.	
Yhteiset menot	839,050: 50	Kunnalliskoti	157,361: 40
Kunnalliskoti	5,924,160: 60	Työlaitos	364,668: 55
Työlaitos	1,415,395: 90	Luontoisedut	810,210: —
Yhteensä	8,178,607: —	Yhteensä	1,332,239: 95

Nettotulos tuotannollisten laitosten toiminnasta kertomusvuonna oli: maanviljelyksestä tappiota 10,099: 85 markkaa, sikalasta voittoa 70,277: 75 markkaa ja pesulaitoksesta voittoa 376,412: 10 markkaa, eli yhteensä voittoa 436,590: — markkaa.

Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohti, lapset mukaanluettuina, oli 19: 19 markkaa. Jos vähennetään kunnalliskodista ja työlaitoksesta saadut tulot, saadaan nettokustannukseksi päivää kohti 16: 07 markkaa. Jos taas otetaan mukaan tuloa tuottavain laitosten nettotulot, nousevat nettokustannukset hoidokkia ja päivää kohti 15: 04 markkaan (vuonna 1930 15: 20 markkaa).

Hoidokkien työ. Työkykyisiä hoidokkeja pidettiin työssä laitosten ruokaloissa ja työsaleissa sekä pesulaitoksessa, maanviljelyksessä ja sikalassa.

Hoidokeista oli 472 miestä ja 11 naista vuoden varrella otettu korvaamaan työllään kaupungin heille antaman köyhäinhoidon. Heidän laskettiin korvanneen kaupungille 914,448 markkaa.

Lääkärinhoidosta kunnalliskodissa ja työlaitoksessa huolehti laitosten vakinainen lääkäri, joka kävi laitoksissa säännöllisesti joka päivä. Polikliinisten käyntien luku vuonna 1931 oli 4,065, jakautuen vuoden eri kuukausille seuraavasti:

Tammikuu	339	Toukokuu	225	Syyskuu	429
Helmikuu	413	Kesäkuu	312	Lokakuu	374
Maaliskuu	349	Heinäkuu	354	Marraskuu	315
Huhtikuu	286	Elokuu	429	Joulukuu	240
					Yhteensä 4,065

Kaikkiaan sattui 146 kuolemantapausta, jakautuen kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy.	Mie- hiä.	Nai- sia.	Yh- teensä.	Kuolemansyy.	Mie- hiä.	Nai- sia.	Yh- teensä.
Verisuonten kalkkeu- tuminen	9	36	45	Paralysisia	1	1	2
Sydän- ja munuais- taudit	14	20	34	Verenmyrkytys	—	2	2
Vanhuuden heikkous	5	13	18	Itsemurha	1	1	2
Aivohalvaus	2	13	15	Influenssa	—	1	1
Keuhkotulehdus	5	8	13	Aivokalvontulehdus .	—	1	1
Syöpä	—	10	10	Sokeritauti	—	1	1
				Keuhkokasvi	1	—	1
				Kaatumatauti	—	1	1
				Yhteensä	38	108	146

Kirjastossa oli vuoden lopussa 2,822 kirjaa, joista suomenkielisiä 1,391 ja ruotsinkielisiä 1,431. Kirjalainojen lukumäärä nousi 11,680:een. Lukusali-
käyntien määrä oli vuoden kuluessa 29,345. Paitsi erinäisiä kuvalehtiä oli käytettävänä 66 suomenkielistä sekä 34 ruotsinkielistä Helsingissä ilmestystä lehteä.

Pesulailos. Kunnalliskodin pesulaitoksessa suoritettiin kertomusvuonna omien laitosten pesun lisäksi myöskin Kivelän sairaalan ja lastensuojelulautakunnan lastenkotien, rahatoimiston, kunnallisten hammaspoliklinikoiden ja eräiden yksityisten henkilöiden pesu. Kunnalliskodissa pestyt ja mankeloidut vaatteet painoivat 366,052 kg (vuonna 1930 342,846 kg). Pesulaitoksessa työskenteli, paitsi 17 palkattua pesijätärtä, myöskin noin 15 hoidokkia, joiden päivätöistä pesulaitokselta velottiin 10 markkaa hoidokkia ja päivää

kohti. Tuloja oli 993,483: 50 markkaa, kun taas menot olivat 617,071: 40 markkaa, joten siis nettovoitoksi jäi 376,412: 10 markkaa.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä harjoitettiin kertomusvuonna samalla tapaa kuin aikaisemmin. Työlaitoksen hoidokkien maanviljelyksessä suorittamista päivätyöistä velottiin siltä 25 markkaa hevospäivätyöstä ja 10 markkaa hoidokaspäivätyöstä. Tulot tekivät 165,468 markkaa, menot taas 175,567: 85 markkaa. Tappio oli siis 10,099: 85 markkaa. Sato käsitti 2,121 hl perunoita, 240 hl lanttuja, 205 hl porkkanoita, 80 hl punajuuria, 10,000 kg kaalia, 18,200 kg heiniä, 5,250 kg kauraa ja vikkeriä, 104 kuormaa vihantarehua sekä muita vihanneksia ja puutarhatuotteita, kuten rabarberia, viinimarjoja, mansikoita y. m. laitoksen omiksi tarpeiksi.

Sianhoito. Sikakanta oli vuoden alussa 394 eläintä ja vuoden päättyessä 487 eläintä. Vuoden varrella myytiin 28 elävää eläintä 7,200 markalla ja 18,581 kg sianlihaa 176,206 markalla. Sianlihaa toimitettiin omalle ruokalalle 26,612 kg, arvoltaan 241,644: 50 markkaa. Sikalasta oli vuonna 1931 menoja 384,126: 75 markkaa ja tuloja 454,404: 50 markkaa, joten siis puhdas voitto oli 70,277: 75 markkaa.

Elänteelle. Vuonna 1931 oli köyhäinhoidon kustannuksella elänteelle sijoitettu 18 henkilöä, joista 7 miestä ja 11 naista. Nämä jakautuivat avuntarpeen syyn mukaan seuraavasti:

Avuntarpeen syy.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Mielisairaus tai tylsämielisyys	3	3	6
Vanhuudenheikkous	—	2	2
Muu sairaus tai kivullosuus	3	4	7
Raajarikkoisuus	1	2	3
Yhteensä	7	11	18

Huoltotoimisto henkisesti sairaita varten sijoitti lisäksi köyhäinhoidon kustannuksella hoidettavaksi useita mielenvikaisia.

Hoitopäivien lukumäärä oli 6,489, niistä 2,555 miesten ja 3,934 naisten hoitopäivää.

Päiväkodeissa ja kesäsiirtoloissa hoidetut. Eri päiväkodeissa hoidettiin köyhäinhoidon kustannuksella 365 poikaa ja 334 tyttöä, yhteensä 699 lasta, joiden ikä ja perheolot näkyvät seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Vanhemmat avioliitossa.	Äiti leski.	Isä leski.	Äiti naimaton.	Yhteensä.	Näistä: Poikia.	Tyttöjä.
—3 vuotta	39	4	—	23	66	42	24
3—7 »	198	36	6	32	272	143	129
7—12 »	168	80	2	40	290	147	143
12— »	36	22	1	12	71	33	38
Yhteensä	441	142	9	107	699	365	334

5 poikaa ja 4 tyttöä oleskeli köyhäinhoidon kustannuksella kesäsiirtoloissa. 11 poikaa ja 17 tyttöä oli sijoitettu kaupungin lastentarhoihin.

Köyhäinhoidon omassa päiväkodissa hoidettiin vuoden aikana 85 lasta, nimittäin 44 poikaa ja 41 tyttöä. Tämä päiväkotikoti, edelleenkin Alppikadun 19:ssä, oli koko vuoden aikana avoinna kaikkina arkipäivinä, paitsi heinäkuun ajan, jolloin se oli suljettu korjausten tähden. Hoitopäivien lukumäärä oli 9,645 eli keskimäärin 113,5 lasta kohti. Keskimäärin on lapsia päiväkodin aukiolopäivinä hoidettu päivää kohti 34,9. Hoidetuista lapsista oli 42 alle 7 vuotiaita, 38 lasta 7—11 vuotiaita ja 5 lasta yli 11 vuotiaita.

Päiväkodin kustannukset nousivat seuraaviin määriin:

	Kokonaiskustannus, Smk.	Kustannus päivää kohti, Smk.
Palkat	43,105: —	4: 47
Vuokra	22,200: —	2: 30
Lämpö	2,650: —	—: 28
Siivoaminen	478: —	—: 05
Kaluston hankinta	1,563: 75	—: 16
Kaluston kunnossapito	1,717: 50	—: 18
Tarverahat	1,926: 45	—: 20
Vaatteiden pesu	1,929: 70	—: 20
Ruokinta	32,465: 25	3: 37
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	810: 60	—: 08
Yhteensä	108,846: 25	11: 29

Suoranaisia avustuksia. Vuoden aikana avustusta rahassa tai erilaisten tarveaineiden muodossa saaneiden avustuksensaajain lukumäärä nousi 10,777:ään¹⁾. Näistä asui 889 toisilla paikkakunnilla ja avustus annettiin tällöin oleskelupaikan köyhäinhuoltoviranomaisten tai lautakunnan asiamiesten välityksellä. Köyhäinhuoltoviranomaisten välityksellä avustetut avustuksensaajat asuivat 199 eri kunnassa. Vähintään 10 avustuksensaajaa asui seuraavissa kunnissa: 107 Helsingin pitäjässä, 62 Haagan kauppalassa, 60 Viipurissa, 37 Oulunkylässä, 33 Tampereella, 31 Turussa, 22 Espoossa, 19 Hämeenlinnassa, 17 Kuopiossa, 12 Oulussa, 11 Kotkassa, 11 Hyvinkäällä, 10 Porissa ja 10 Porvoossa.

Kaupungissa asuvista täyskasvuisista avustuksensaajista oli 741 henkilöä paitsi muuta apua saanut suoranaista avustusta vähemmän kuin 500 markkaa, kun taas 9,200 henkilöä oli saanut suuremman määrän. Elatusvelvollisuutta silmälläpitäen jakautuivat viimeksimainitut avustuksensaajat siten, että 1,717 oli yksinäisiä miehiä, 2,960 oli yksinäisiä naisia, 1,157 oli lapsettomia perheitä ja 3,366 oli lapsiperheitä.

Lasten lukumäärä avustetuissa perheissä käy selville seuraavasta yhdistelmästä.

Lasten lukumäärä perheessä.	Perheitä, joihin kuuluu			Yhteensä.
	mies ja vaimo ynnä lapsia.	yksinäinen mies (leski) ynnä lapsia.	yksinäinen nainen (naimaton) ynnä lapsia.	
1	853	25	762	1,640
2	546	19	367	932
3	286	13	158	457
4	154	2	56	212
5	61	4	18	83
6	23	—	2	25
7	12	—	1	13
8	2	—	—	2
9	2	—	—	2
Yhteensä	1,939	63	1,364	3,366
Lapsia yhteensä	3,980	130	2,303	6,413
Lapsia keskimäärin perhettä kohti	2.1	2.1	1.7	1.9

¹⁾ Ks. alav. s. 68*.

Avustuksesta osalliseksi tulleiden lukumäärä oli yhteensä 18,709¹⁾, niistä 4,876 miestä, 7,420 naista ja 6,413 lasta.

Kaupungissa asuvat 500 markkaa tai enemmän suoranaista avustusta saaneet yli 16 vuotiaat henkilöt jakautuivat iän ja sukupuolen mukaan seuraavasti:

Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yht.	Ikä.	Miehiä.	Naisia.	Yht.
16—20 vuotta	163	110	273	50—60 vuotta	543	901	1,444
20—30 »	1,242	618	1,860	60—70 »	255	753	1,008
30—40 »	1,259	688	1,947	70—80 »	128	551	679
40—50 »	896	931	1,827	80— »	27	135	162
				Yhteensä	4,513	4,687	9,200

Tietoja näiden avustuksensaajain siviilisäädystä annetaan allaolevassa yhdistelmässä:

Siviilisäät.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Naimattomia	1,588	1,484	3,072
Naineita	2,694	437	3,131
Leskiä ja eronneita	231	2,302	2,533
Naimattomia äitejä	—	464	464
Yhteensä 4,513 4,687 9,200			

Syntymä- ja kotipaikan mukaan nämä avustuksensaajat jakautuivat seuraavasti:

Syntymäpaikka.	Miehiä.	Naisia.	Yht.	Kotipaikka.	Miehiä.	Naisia.	Yht.
Helsinki	862	613	1,475	Helsinki	3,208	3,415	6,623
Muu Suomen paikkakunta	3,271	3,637	6,908	Muu Suomen paikkakunta	335	464	799
Ulkomaat	157	162	319	Riidanalainen .	892	654	1,546
Ilmoittamaton paikkakunta	223	275	498	N. k. valtion-tapaukset ..	78	154	232
Yhteensä 4,513 4,687 9,200				Yhteensä 4,513 4,687 9,200			

Avuntarpeen syy oli ²⁾:

	Miehiä.	Naisia.	Yht.
Sairaus tai muu työkyvyttömyys.....	1,242	1,726	2,968
Vanhuus	119	722	841
Perheen lukuisuus	234	117	351
Työnpuute	2,638	915	3,553
Oma tai aviopuolison huolimattomuus, juoppous y.m.s.	37	368	405
Muu syy	243	839	1,082
Yhteensä 4,513 4,687 9,200			

Avustuksensaajain jakautuminen ammattinsa mukaan käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

¹⁾ Tähän eivät sisälly henkilöt, jotka olivat saaneet vähemmän kuin 500 markkaa. — ²⁾ Vrt. s. 65*.

	Miehiä.	Naisia.	Yht.
Tehdas- ja ammattityöläisiä	1,330	834	2,164
Ammattikehitystä vaille olevia työläisiä	2,541	2,222	4,763
Yksityisten palvelijoita	2	593	595
Muita	640	1,038	1,678
Yhteensä	4,513	4,687	9,200

Suoranaisia avustuksia jaettiin vuoden kuluessa yhteensä 22,499,555: 85 markkaa. Näiden avustuksensaajain koko lukumäärä, alle 500 markkaa saaneet mukaanluettuina, nousi 10,777:ään, joten avustus avunnauttijaa kohti oli 2,087: 74 markkaa. Lukuunottaen ainoastaan kaupungissa asuvat avustuksensaajat, jotka olivat saaneet vähintään 500 markkaa, kaikkiaan 20,155,099: 85 markkaa, oli keskiavustus avunnauttijaa kohti 2,190: 77 markkaa.

Vuimeksimainittu määrä jakautui avustuksensaajain sukupuoleen näiden seuraavasti:

	Avustuksen- saajat.	Avustukset kaikkiaan, Smk.	Keskiavustus henkilöä kohti. Smk.
Miehiä	4,513	9,968,237: 15	2,208: 78
Naisia	4,687	10,186,862: 70	2,173: 43
Yhteensä	9,200	20,155,099: 85	2,190: 77

Avustuksesta osallisiksi tulneiden lukumäärä oli 18,709 henkilöä, joten keskiavustus avustettua henkilöä kohti oli 1,077: 29 markkaa (1,100: 29 markkaa vuonna 1930).

Avustukset annettiin osin rahassa, osin ruokatavaroiden, ruoka-annosten, jalkineiden, valmiiden vaatteiden, kankaiden, sukien y. m. muodossa.

Perheitä, joissa oli »sota-orpoja» oli kaikkiaan 103. Suoranaisesti avustettujen »sota-orpojen» lukumäärä oli 132. Näille lapsille annettujen suora-naisten avustusten kokonaissumma oli 207,559: 55 markkaa.

*Helsingin kaupungin köyhäin-*hoidon kustannuksella hoidettiin 2,394 miestä ja 3,325 naista allamainituissa sairaaloissa:

	Potilaat.			Hoitopäivät.			Keskimää- rin hoi- dokkia kohti.
	Miehiä.	Naisia.	Yht.	Miesten.	Naisten.	Yht.	
Marian sairaalassa	801	1,318	2,119	22,968	30,248	53,216	25
Kivelän »	367	462	829	58,374	81,701	140,075	169
Nikkilän mielisai- raalassa	357	469	826	114,271	159,410	273,681	331
Kulkutautisaira- alassa	247	318	565	5,463	6,576	12,039	21
Tuberkuloosisai- raalassa	370	334	704	25,601	24,619	50,220	71
Yleisen sairaalan eri osastoilla ..	81	272	353	2,722	4,131	6,853	19
Lapinlahden kes- kuslaitoksessa..	171	145	316	8,448	15,584	24,032	76
Diakonissalaitok- sessa	—	7	7	—	274	274	39
Yhteensä	2,394	3,325	5,719	237,847	322,543	560,390	98

Sairaaloissa ja laitoksissa köyhäinhoidon kustannuksella hoidetuista lapsista 183 poikaa ja 135 tyttöä hoidettiin kaupungin omissa sairaaloissa ja 37 poikaa ja 27 tyttöä muissa laitoksissa; yhteensä 382 lasta.

Rajamäen työsiirtolat. Helsingin kaupunkilähetyksen omistamissa Rajamäen työsiirtolassa ja Rajamäen naissiirtolassa hoidettiin kertomusvuonna Helsingin kaupungin köyhäinhoidon kustannuksella 151 miestä ja 25 naista, yhteensä 176 henkilöä. Miesten hoitopäiviä oli 15,984 ja naisten 3,087, yhteensä 19,071 eli 108 päivää keskimäärin hoidokkia kohti.

Lahjoitettujen varojen koroilla avustetut. Köyhäinhoidolle lahjoitettujen rahastojen korot nousivat seuraaviin määriin:

	Smk.		Smk.
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahasto	998: 10	Elsa Maria Lampan rahasto	1,207: 05
Wilhelm Elgin rahasto ..	917: 90	Waldemar Wavulinin lahjoitusrahasto	1,336: 75
Carl Gustaf Hanellin rahasto	463: 10	Lasten kesäsiirtolain rahasto	4,222: 40
Alexandras understöd ..	645: 20	Johan Gustav Rosenbergin rahasto	1,759: 35
Carl Sierckenin rahasto ..	249: 50	Puolisoiden Isak Mattsson-Kivilän apurahasto	10,000: —
Gustava Katharina Rosenbergin y. m. rahastot ..	1,301: 05	Emma Grefbergin rahasto	9,465: 95
W. J. S. Westzynthiuksen testamenttirahasto	1,862: 50	Alfred Kordelinin avustusrahasto	16,627: 55
Maria Bergmanin testamenttirahasto	891: 15	John Holmströmin rahasto	
Adolf Fredrik Sierckin rahasto	623: 80	kainojen köyh. hyväksi	14,533: 50
Lisette Gardbergin rahasto	89: 10	Yhteensä	67,193: 95

Nämä korkovarot, lukuunottamatta Rosenbergin rahaston ja Lasten kesäsiirtolain rahaston korkoja, jotka liitettiin pääomaan, käytettiin avustukseksi 280 henkilölle.

Työttömyysavustukset. Paitsi varsinaisia köyhäinhoitoavustuksia, jaettiin köyhäinhoidon välityksellä tilapäisavustuksina Helsingissä kotipaikka-oikeuden omaaville varattomille kaupungin työttömille aikaisemmin mainittu 1,000,000 markan suuruinen erikoismääräraha sekä edellisen vuoden samanluontoisen määrärahan jakamatta jäänyt saldo 81,846: 45 markkaa. Jaon toimittanut lautakunnan valitsema työttömyysjaosto joutui 23 eri kokouksessa käsittelemään, paitsi jakoa koskevia yleisiä kysymyksiä sekä uudistusanomuksia ja valituksia, kaikkiaan 2,656 avustusanomusta. Anomuksista hyväksyttiin 1,982 ja hylättiin 674. Avustusta annettiin joko keran tai useammin yhteensä 3,967 henkilölle, joista 2,917 oli aikuisia ja 1,050 lapsia. Hyväksytyistä anomuksista oli:

	Luku.	%.
Perheiden, joissa oli lapsia	647	32.6
Lapsettomien perheiden	305	15.4
Yksinäisten naisten	104	5.3
» miesten	926	46.7
Yhteensä	1,982	100.0

Anomuksia hylättiin seuraavista syistä:

Kotipaikkaoikeus ei ollut Helsingissä	124
Köyhäinhoidollisiksi tapauksiksi katsottiin.....	188
Hakijan epäsäännöllinen elämä y. m.	73
Hakija ei ollut varaton	152
Hakijaa ei tavattu	137
Yhteensä 674	

Hylätyistä anomuksista oli: perheiden, joissa oli lapsia 227, lapsettomien perheiden 106, yksinäisten naisten 36 ja yksinäisten miesten 305.

On mainittava, että paitsi edellä selostettua köyhäinhuoltolautakunnan välityksellä tapahtunutta työttömyysavustusten jakoa, kaupunki vuoden lopulla ryhtyi toisenkinlaatuiseen työttömien kuntalaistensa avustamiseen. Kokouksessaan lokakuun 1 p:nä kaupunginhallitus asetti komitean valmistaamaan ehdotuksen vallitsevan hädän lievittämisestä kaupungin kustannuksella jaettavien vapaa-aterioiden avulla, ja valitsi tähän komiteaan jäseneksi m. m. lautakunnan toimitusjohtajan; ja saikin komitea työnsä valmiiksi niin nopeasti, että sen tekemän ehdotuksen pohjalla kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 18 p:nä päätti ryhtyä tästä vapaa-aterioiden jakeluun Helsingin kaupungissa kotipaikkaoikeutta nauttiville henkilölle, joilla on asianmukaisesti leimattu kaupungin työnvälitystoimiston antama työttömyyskortti. Jakelu annettiin kaupungin keskuskeittolan tehtäväksi, ja jatkui se samanaikaisesti kahdessa eri jakelupaikassa koko joulukuun ajan.

Köyhäinhuoltolautakunnan työtuvat. Vuoden 1931 alussa oli toimessa 8 työtupaa: Hämeentien 39:ssä 100:lle naiselle, Kulmavuorenkadun 2:ssa 50:lle naiselle ja 40:lle miehelle, Sturenkadun 27:ssä 100:lle naiselle, Helsinginkadun 1:ssä 150:lle miehelle, Lönnrotinkadun 32:ssä 90:lle naiselle ja 90:lle miehelle, sekä Pengerkadun 11:ssä 175:lle miehelle, näistä n. 25 tuberkuloottista miestä, jotka työskentelivät eri työsalissa. Maaliskuun alusta perustettiin Suvilahden kasarmille 2 työtupaa 250:lle naiselle ja 30:lle miehelle, jotka työtuvat olivat toiminnassa kesäkuun loppuun eli 4 kuukauden ajan. Toukokuun lopussa lopetti Sturenkadun työtupa toimintansa ja osa siellä työskentelevistä naisista siirrettiin Hämeentien 39:ään, josta lopetettiin yömajan pitäminen.

Työläiset ovat muissa työtuissa saaneet kaksi ateriaa päivässä ja aamuisin voileipää ja maitoa, kuten ennenkin, ainoastaan Suvilahden kasarmissa työskennelleet naiset saivat rahapalkan 15 markkaa päivältä ja olivat työssä kuusi tuntia päivässä. Työt olivat kahteen vuoroon järjestetyt ja ensimmäinen vuoro oli klo 7—13, toisen ollessa klo 14—20; kumpaisessakin vuorossa työskenteli 125 naista. Työläisille maksettu rahapalkka on vaihdellut 5:stä 15 markkaan päivässä ja tulee siihen lisäksi ruoka, jota miehille on annettu myöskin sunnuntaisin yksi ateria. Ylimääräisinä viikkopyhinä ja juhlapäivinä ovat naisetkin saaneet aterian.

Naisten töistä mainittakoon: höyhenien riipiminen, sukankudonta, virkkaus, peitteen ompeleminen, matonkuteitten leikkely, maton- ja pyyheliinakan kankaan kutominen, koneompelu, kehrääminen y. m. Miesten: nahka-, kookos- ja palikkamatot, lelut, huonekalu- ja verhoilutyöt, riippumatto- ja kassityöt y. m. Suurimmat ostajat ja tilaajat ovat olleet: köyhäinhuoltolautakunnan kansliat, työttömyysavustuskomitea, Sofianlehdon lastenkoti, poliisilaitoksen suojeluosaston sairaala sekä useat tukkuliikkeet ja yksityiset henkilöt.

Työtuvissa työskentelevien suurin määrä oli eri kuukausina seuraava:

	Naisia. Miehiä.			Naisia. Miehiä.	
Tammikuu	690	871	Heinäkuu	593	631
Helmikuu	690	863	Elokuu	436	447
Maaliskuu	933	850	Syyskuu	465	510
Huhtikuu	1,417	753	Lokakuu	504	680
Toukokuu	1,504	753	Marraskuu	499	723
Kesäkuu	1,516	769	Joulukuu	744	1,033

Työtupien bruttokustannukset nousivat 4,771,483: 30 markkaan. Työpäivien lukumäärä oli 204,339, joten bruttomenot työpäivää kohti olivat keskimäärin 23: 35 markkaa. Kun työtupien tulot kuitenkin nousivat 620,302: 50 markkaan ja vuoden vaihteessa sitäpaitsi oli huomattava varasto valmiita töitä, työaineita ja saatavia, muodostuvat nettomenot paljon pienemmiksi. Työtuvilla on ollut huomattava moraalinen merkitys, sillä niiden kautta on voitu välttää suoranaisten kotiaavustusten nousua edes jossain määrin.

Juopuneina pidätettyjen huolto. Toukokuun 8 p:nä 1931 annetun lain 1 §:n säätämiä ilmoituksia saapui poliisiviranomaisille n. k. hiljaisista juopuneista eli henkilöistä, joita poliisiviranomainen ei ollut saattanut syytteen ja joita siis ei myöskään oltu juopumuksesta rangaistu, yhteensä 10,960, sekä henkilöistä, jotka olivat tuomitut juopumuksesta rangaistukseen yhteensä 2,810. Jaosto ei ole katsonut tarpeelliseksi ryhtyä puheenaolevan lain 2 §:n säätämiin opastus- tai neuvonta- taikka varoitustoimenpiteisiin jälkimmäiseen ryhmään nähden, koska siihen kuuluvat jo olivat saaneet rangaistuksen ja heidän tapaamisensa olisi tuottanut kovin suuria vaikeuksia. Edelliseen ryhmään kuuluneista 10,960 tapauksesta, joista miehiä koski 10,128 eli 92.4 % ja naisia 832 eli 7.6 %, on jaosto käsitellyt kaikki, mutta päättänyt antaa toimenpiteen rautaa 5,896 tapauksessa, jotavastoin 5,064 tapauksessa on kirjallinen ohje, neuvo tai varoitus annettu yhteensä 4,963:lle ja suullista ohjausta, neuvoa tai varoitusta käytetty yhteensä 101 tapauksessa, joista naisia on ollut 17 ja miehiä 84.

Yllämainituista 10,960 n. k. hiljaisiin juopuneisiin kohdistuneista ilmoituskorteista ovat monet koskeneet samaa henkilöä, niin että henkilöluku supistuu noin puolta pienemmäksi eli 5,905:een. Korkein määrä kortteja samasta henkilöstä n. k. hiljaisten juopuneiden ryhmässä on noussut 25:een.

Köyhäinhoidon tulot ja menot. Kaupungin vuoden 1931 talousarviossa osoitettiin köyhäinhoitoa varten varoja yhteensä 35,401,876 markkaa, josta määrästä kuitenkin 2,500,000 markkaa arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Köyhäinhoitolautakunnalla oli siis käytettävissään määrärahoja kaikkiaan 32,901,876 markkaa; mutta vuoden varrella myönsi kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus lautakunnalle lisää määrärahoja yhteensä 15,736,088: 16 markkaa. Köyhäinhoitolautakunnan bruttomenot nousivat kaiken kaikkiaan 50,064,378: 35 markkaan, josta varsinaiseen köyhäinhoitoon käytettiin 48,950,423: 35 markkaa, ja kun tästä köyhäinhoitomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 10,080,311: 30 markkaa, jää jäljelle 38,870,112: 05 markkaa, mikä viimeksimainittu summa siis osoittaa varsinaisesta köyhäinhoidosta kaupunkikunnalle aiheutuneet todelliset kustannukset vuonna 1931. Lisäksi on kuitenkin otettava huomioon työttömyysavustukseen käytetyt ylimääräiset menoerät, yhteensä

1,090,896: 45 markkaa, sekä juopuneina pidätettyjen huoltokustannukset 23,058: 55 markkaa, joten lopulliset nettomenot nousivat 39,984,067: 05 markkaan. Vuonna 1930 vastaava summa oli 31,082,359: 05 markkaa, vuonna 1929 20,649,386: 80 markkaa, vuonna 1928 16,749,655: 10 markkaa, vuonna 1927 15,858,530: 28 markkaa, vuonna 1926 15,816,880: 44 markkaa ja vuonna 1925 14,561,959: 24 markkaa.

Seuraavassa taulukossa esitetään tietoja köyhäinhoidon arvioiduista ja todellisista tuloista ja menoista vuonna 1931 ¹⁾:

	Arvioidut tulot ja menot.			Todelliset tulot ja menot.	Määrä, jolla todelliset tulot ja menot ylittivät (+) tai alittivat (—) lasketut.
	Talousarvioon otetut.	Kaupunginvaltuuston ja rahatoimikamarin myöntämiä lisämäärärahoja.			
<i>Tulot.</i>					
Kunnalliskoti	191,150	—	—	157,361 40	— 33,788 60
Työlaitos	319,650	—	—	364,668 55	+ 45,018 55
Maanviljelys	200,000	—	—	154,380	— 45,620
Sikala	650,000	—	—	425,050 50	— 224,949 50
Pesula	980,000	—	—	916,548	— 63,452
Työtuvat	150,000	—	—	568,600 50	+ 418,600 50
Korvaus köyhien ylläpidosta	4,250,000	—	—	6,495,088 35	+ 2,245,088 35
Luontoisedut	1,117,878	—	—	998,614	— 119,264
Yhteensä Smk	7,858,678	—	—	10,080,311 30	+ 2,221,633 30
<i>Menot:</i>					
Köyhäinhuoltolautakunta	2,614,450	2) 447,595 50	2) 3,040,035 30	—	22,010 20
V avustuskanslia	—	60,250	60,250	—	—
Köyhäinhoidon kassa- ja tililaitos ..	275,500	3,920	279,407 55	—	12 45
Lasten päiväkotit	133,010	1,620	108,846 25	—	25,783 75
Kunnalliskoti ja sen yhteydessä olevat laitokset (yhteiset kustannukset)	816,716	24,041	839,050 50	—	1,706 50
Kunnalliskoti	6,257,855	69,760	5,924,160 60	—	403,454 40
Työlaitos	1,398,750	31,050	1,415,395 90	—	14,404 10
Maanviljelys	177,400	—	175,567 85	—	1,832 15
Sikala	384,060	1,930	384,126 75	—	1,863 25
Pesula	618,500	21,430	617,071 40	—	22,858 60
Vakinaiset työtuvat	2,590,635	22,000	2,310,836 55	—	301,798 45
Tilapäiset työtuvat	3) 45,000	3,454,600	2,460,646 75	—	1,038,953 25
Elänteelleantokustannukset	100,000	—	92,744	—	7,256
Sairaanhoitokustannukset	7,000,000	900,000	7,959,275 15	+	59,275 15
Lääkkeet	200,000	110,000	397,787 15	+	87,787 15
Suoranaiset avustukset	10,000,000	9,500,000	22,499,555 85	+	2,999,555 85
Päivähoitokustannukset	180,000	20,000	213,863	+	13,863
Matkakulut	30,000	14,200	32,258 60	—	11,941 40
Hautauskulut	125,000	15,000	139,544 20	—	455 80
Työttömien avustus	3) 81,846 45	1,009,050	1,090,896 45	—	—
Juopuneina pidätettyjen huolto	—	29,641 66	23,058 55	—	6,583 11
Yhteensä Smk	33,028,722 45	15,736,088 16	50,064,378 35	+	1,299,567 74

¹⁾ Yksityiskohtaiset tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 16. 1931. — ²⁾ Siitä 17,795: 50 kaluston ostoon. — ³⁾ Siirretty vuodesta 1930.

Korvaus köyhäinhoidosta. Korvauksena köyhäinhoidosta kertyi vuoden kuluessa yhteensä 6,495,088: 35 markkaa, vastaten 13.0 % köyhäinhoidon kokonaismenoista vuoden aikana. Tästä summasta suoritti valtio 1,283,351: 30 markkaa, vieraat kunnat 4,640,403: 15 markkaa ja yksityiset henkilöt 571,333: 90 markkaa. Kertyneestä korvausmäärästä oli korvauksena:

Suoranaisista avustuksista	Smk 3,986,460: 20
Kunnalliskodissa ja työlaitoksessa annetusta hoidosta....	» 870,841: 30
Sairaanhoidosta	» 1,541,897: 90
Muusta köyhäinhoidosta	» 95,888: 95

Yhteensä Smk 6,495,088: 35

Suoranaisten avustusten aiheuttamista vuoden menoista saatiin niin-
muodoin takaisin 17.7 %, kunnalliskodin ja työlaitoksen menoista 10.6 % ja
sairaanhoidomenoista 19.4 %.

Allaolevasta yhdistelmästä käy selville kuinka korvaus köyhäinhoidosta
jakaantuu eri maksuvelvollisten kesken:

Valtio, valtiontapauksia	Smk 1,234,471: 70
» , sotaorpoja	» 48,879: 60
Vieraat kunnat	» 4,640,403: 15
Yksityiset henkilöt.....	» 571,333: 90

Yhteensä Smk 6,495,088: 35

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta myös hyvitystä köyhäin-
hoitolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta hoidosta 472 mie-
heltä ja 11 naiselta, jotka miehet työlaitoksessa ja naiset kunnalliskodissa
työllään korvasivat 914,448 markkaa.

Taulu I. Yleiskatsaus köyhäinhoitolautakunnan asiamiesosaston kirjeenvvaihtoon vuonna 1931.

Laitos tai viranomainen y. m. jolta saapui tai jolle lähetettiin kirjelmiä.	Saapuneita kirjelmiä, jotka koskivat					Lähetettyjä kirjelmiä, jotka koskivat				
	Heisingin kaupungille tehtyjä korvaus- vaatimuksia.	Toiselle kunnalle tehtyjä korvaus- vaatimuksia.	Yksityisille korvaus- velvoituksille tehtyjä korvausvaatimuksia.	Valtiolle tehtyjä korvausvaatimuksia.	Muita.	Yhteensä.	Heisingin kaupungille teht. korvausvaatim.	Toiselle kunnalle tehtyjä korvaus- vaatimuksia.	Yksityisille korvaus- velvoituksille tehtyjä korvausvaatimuksia.	Valtiolle tehtyjä korvausvaatimuksia.
Köyhäinhoitolautakunnat .	1,123	667	34	7	4	1,835	272	3,677	—	5
Yksityiset henkilöt, yhty- mät tai laitokset	53	54	191	3	—	301	27	10	8,859	—
Pastorinvirastot	52	2,136	264	31	34	2,517	36	2,130	303	16
Poliisilaitokset	39	1,353	137	17	124	1,670	43	1,335	241	6
Kruununnimismiehet	—	—	113	—	—	113	6	—	130	—
Henki- tai kihlakunnankir- jurit	36	4,547	2	7	1,277	5,869	39	4,635	5	5
Maaherra	429	1,437	262	85	—	2,213	280	1,688	245	472
Korkein hallinto-oikeus ...	13	46	18	1	—	78	14	37	12	2
Asiamiehet, maistr., val- tuustot	8	36	1	—	—	45	15	11	2	—
Kaupungin- tai kruunun- vouti	—	2	8	—	—	40	1	57	41	—
Lastensuojelulautakunta .	14	184	417	14	—	629	24	—	—	—
Sosiaaliministeriö	—	1	—	15	—	16	1	—	—	10
Muut	11	49	65	3	3	131	25	106	—	9
Yhteensä	1,778	10,512	1,512	183	1,442	15,427	783	13,686	9,838	525
										1,692
										26,524

Taulu II. Miesten työlaitoksen toiminta vuonna 1931.

Työhaara.	Tuloja laitoksessa elätettyjen päivä- töistä, ainekset siihen luettuina.				Käytetty- jen työ- tarvikkei- den arvo, Smk.	Netto- tulot (työpal- kat), Smk.
	Kunnal- liskodille tehdyt työt.	Työ- laitokselle tehdyt työt.	Muut työt.	Yhteensä		
Puusepäntyöt	103,530	6,754	56,867	167,151	115,416	51,735
Suutarintyöt	64,546	31,929	80,660	177,135	139,420	37,715
Sepäntyöt	39,767	5,524	13,298	58,589	36,166	22,423
Maalaustyöt	36,182	3,638	140,667	180,487	106,944	73,543
Vaatturintyöt	42,815	79,130	28,267	150,212	127,702	22,510
Sekalaiset työt	166,611	856	5,412	172,879	15,517	157,362
Yhteensä	453,451	127,831	325,171	906,453	541,165	365,288

¹⁾ Tarveaineita oli 1931 vuoden alussa 174,090: 20 markan arvosta, vuoden varrella hankittiin niitä 495,588: 20 markalla ja kulutettiin 541,164: 35 markalla, joten tarveaineiden säästö vuoteen 1932 oli 128,514: 05 markkaa.

Taulu III. Katsaus köyhäinhoitolautakunnan kansliain työhön vuonna 1931.

	Henkilöitä, jotka on lähetetty			Maksettu suoranaista avustusta ja elänteellöntaksumia.	Jaettu lääkkeitä ja sairasparsseleja.	Kustannettu hautausk.	Annettuja varat- tomuustodistuksia.	Annettuja muita todistuksia.	Sisäjäätettyjä anomuksia.	Evyätyjen anomus- ten ilmoituksia.	Suoritettuja velko- mista muista kunnista.	Muita asioita.	Asioita yhteensä.
	Kunnallisko- tiin ja työ- laitokseen.	Työtuplin.	Toisiin laitoksiin.										
Fabianinkadun kanslia I.													
Tammikuu ...	—	—	221	1,917	224	10	114	—	993	144	—	399	4,022
Helmikuu ...	—	—	139	1,812	157	10	107	—	772	180	—	376	3,553
Maaliskuu ...	—	—	166	1,783	198	11	90	—	893	156	—	353	3,650
Huhtikuu ...	—	—	154	1,841	212	7	88	—	1,079	112	—	352	3,845
Toukokuu ...	—	—	183	1,867	188	7	80	—	776	58	—	367	3,526
Kesäkuu ...	—	—	117	1,636	161	6	94	—	706	64	—	390	3,174
Heinäkuu ...	—	—	150	1,726	177	1	85	—	756	87	—	214	3,196
Elokuu ...	—	—	188	1,993	262	9	73	—	791	49	—	337	3,702
Syyskuu ...	—	—	135	2,242	175	4	99	1	1,078	289	—	318	4,341
Lokakuu ...	—	—	226	2,501	337	7	103	7	1,551	126	—	524	5,382
Marraskuu ...	—	—	164	3,077	208	5	88	10	1,380	136	—	508	5,576
Joulukuu ...	—	—	108	3,300	230	6	66	4	1,500	112	—	496	5,822
Yhteensä	—	—	1,951	25,695	2,529	83	1,087	22	12,275	1,513	—	4,634	4,9789
Hämeentien kanslia II.													
Tammikuu ...	—	—	—	3,203	349	21	178	—	1,579	415	227	1,469	7,441
Helmikuu ...	—	—	—	2,556	286	10	125	—	1,146	396	133	1,316	5,968
Maaliskuu ...	—	—	—	1,764	191	11	73	—	558	266	122	897	3,882
Huhtikuu ...	—	—	—	1,771	200	6	77	4	574	233	113	759	3,737
Toukokuu ...	—	—	—	1,636	141	1	58	15	578	170	114	747	3,460
Kesäkuu ...	—	—	—	1,504	163	6	58	6	583	134	80	648	3,182
Heinäkuu ...	—	—	—	1,694	188	8	19	20	635	214	91	562	3,431
Elokuu ...	—	—	—	1,734	140	5	52	2	582	87	121	811	3,534
Syyskuu ...	—	—	—	1,974	155	6	64	5	806	81	89	1,198	4,378
Lokakuu ...	—	—	—	2,535	138	14	50	8	1,307	65	154	1,381	5,652
Marraskuu ...	—	—	—	3,017	181	9	70	7	1,104	171	75	1,249	5,883
Joulukuu ...	—	—	—	3,157	205	7	53	5	1,129	234	62	1,229	6,081
Yhteensä	—	—	—	26,545	2,337	104	877	72	10,581	2,466	1,381	12,266	56,629
Anjalantien kanslia III.													
Tammikuu ...	—	—	65	2,041	329	3	127	1	771	242	—	209	3,788
Helmikuu ...	—	—	75	2,105	392	8	142	16	646	171	—	133	3,688
Maaliskuu ...	—	—	107	2,228	405	5	38	86	835	179	—	115	3,998
Huhtikuu ...	—	—	67	2,004	403	7	30	115	718	180	—	110	3,634
Toukokuu ...	—	—	111	2,064	342	—	18	71	500	152	—	122	3,380
Kesäkuu ...	—	—	55	2,044	284	3	12	73	536	156	—	115	3,278
Heinäkuu ...	—	—	131	2,453	295	1	22	62	497	161	—	89	3,711
Elokuu ...	—	—	43	2,521	334	6	20	59	613	191	—	167	3,954
Syyskuu ...	—	—	139	2,769	272	3	35	56	780	185	—	113	4,352
Lokakuu ...	—	—	160	3,103	392	2	24	76	1,016	269	—	144	5,186
Marraskuu ...	—	—	154	3,286	374	4	15	51	767	274	—	161	5,086
Joulukuu ...	—	—	72	3,478	333	3	14	57	927	276	—	148	5,308
Yhteensä	—	—	1,179	30,096	4,155	45	497	723	8,606	2,436	—	1,626	49,363

	Henkilöitä, jotka on lähetetty			Maksettu suoranaisia avustuksia ja elänteellisten maksuja.	Jaettu lääkkeitä ja sairasparsseja.	Kustannettu hautauksia.	Annettuja varattomuuksia.	Annettuja muita tuloja.	Sisäänjätettyjä anomuksia.	Evytysten anomusten ilmoituksia.	Suoritetuista velkoista muista kunnista.	Muista asioista.	Asioita yhteensä.
	Kunnalliskokoukseen.	Työtupien.	Toisilta laitoksilta.										
Runebergink. kanslia IV.													
Tammikuu ...	—	—	85	1,641	145	4	28	13	722	182	—	389	3,209
Helmikuu ...	—	—	144	744	108	2	32	4	454	135	—	266	1,889
Maaliskuu ...	—	—	111	866	116	—	40	7	439	116	—	287	1,982
Huhtikuu ...	—	—	84	875	120	5	50	13	540	116	—	339	2,142
Toukokuu ...	—	—	90	787	115	2	35	6	405	107	—	342	1,889
Kesäkuu	—	—	47	760	85	6	38	3	349	100	—	297	1,685
Heinäkuu ...	—	—	100	800	95	4	35	6	324	121	—	234	1,719
Elokuu	—	—	72	802	99	1	30	—	339	110	—	242	1,695
Syyskuu	—	—	84	879	122	1	67	9	628	113	—	318	2,221
Lokakuu	—	—	137	1,100	110	2	51	7	705	139	—	416	2,667
Marraskuu ...	—	—	89	1,295	81	1	33	7	622	155	—	433	2,716
Joulukuu ...	—	—	80	1,394	96	1	41	8	598	128	—	417	2,763
<i>Yhteensä</i>	—	—	1,123	11,943	1,292	29	480	83	6,125	1,522	—	3,980	26,577
Franzenink. kanslia V.													
Tammikuu ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helmikuu ...	—	—	—	377	34	1	25	—	81	102	—	99	719
Maaliskuu ...	—	—	54	1,801	125	3	80	—	491	371	—	353	3,278
Huhtikuu ...	—	—	87	1,902	155	6	152	—	688	302	—	299	3,591
Toukokuu ...	—	—	96	1,770	128	5	101	—	654	259	—	262	3,275
Kesäkuu	—	—	90	1,937	96	6	100	—	555	187	—	240	3,211
Heinäkuu ...	—	—	84	1,897	85	1	118	—	699	194	—	319	3,397
Elokuu	—	—	130	1,935	110	4	98	—	630	244	—	250	3,401
Syyskuu	—	—	85	2,893	15	8	104	—	869	292	—	330	4,226
Lokakuu	—	—	78	2,841	167	3	116	—	1,065	433	—	575	5,278
Marraskuu ...	—	—	67	3,249	197	4	141	—	1,104	459	—	602	5,823
Joulukuu ...	—	—	53	3,598	211	5	99	—	1,003	504	—	401	5,874
<i>Yhteensä</i>	—	—	824	23,700	1,453	46	1,134	—	7,839	3,347	—	3,730	42,073
Siltasaarenkadun laitos-kanslia VI.													
Tammikuu ...	47	48	8	111	1	4	3	—	115	33	—	305	675
Helmikuu ...	23	75	35	1,190	40	3	17	—	404	10	—	662	2,459
Maaliskuu ...	26	312	47	1,551	55	9	14	—	489	63	—	614	3,180
Huhtikuu ...	27	131	34	1,262	35	4	15	—	453	21	—	559	2,541
Toukokuu ...	46	131	53	1,282	32	5	25	—	405	2	—	473	2,454
Kesäkuu	26	88	41	931	56	10	12	—	373	—	—	427	1,964
Heinäkuu ...	42	16	53	762	41	7	19	—	333	—	—	493	1,766
Elokuu	42	17	39	816	46	9	20	—	417	—	—	543	1,949
Syyskuu	48	145	80	1,133	56	5	19	—	469	—	—	1,256	3,211
Lokakuu	59	95	66	1,353	54	2	27	—	575	1	—	828	3,060
Marraskuu ...	30	56	87	1,475	55	2	13	—	627	1	—	630	2,976
Joulukuu ...	37	30	55	1,355	48	1	7	—	506	—	—	688	2,727
<i>Yhteensä</i>	453	1,144	598	13,221	519	61	191	—	5,166	131	—	7,478	28,962
Kaikkiaan	453	1,144	5,675	131,200	12,285	368	4,266	900	50,592	11,415	1,381	33,714	253,393